

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE
FAKULTA EURÓPSKÝCH ŠTÚDIÍ A REGIONÁLNEHO
ROZVOJA**

2118934

**KOMPARÁCIA SLUŽIEB A FINANČNÉHO
HOSPODÁRENIA SPOLOČNÝCH OBECNÝCH ÚRADOV**

2010

Bc. Emília Jesenská

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE
FAKULTA EURÓPSKÝCH ŠTÚDIÍ A REGIONÁLNEHO
ROZVOJA**

**KOMPARÁCIA SLUŽIEB A FINANČNÉHO
HOSPODÁRENIA SPOLOČNÝCH OBECNÝCH ÚRADOV**

Diplomová práca

Študijný program:	Regionálny rozvoj
Študijný odbor:	3.3.5. Verejná správa a regionálny rozvoj
Školiace pracovisko:	Katedra regionálneho rozvoja
Školiteľ:	Ing. Eva Balážová, PhD.

Nitra 2010

Bc. Emília Jesenská

Čestné vyhlásenie

Podpísaná Bc. Emília Jesenská vyhlasujem, že som diplomovú prácu na tému „Komparácia služieb a finančného hospodárenia spoločných obecných úradov“ vypracovala samostatne s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomá zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

V Nitre 16. apríla 2010

Bc. Emília Jesenská

Pod'akovanie

Touto cestou vyslovujem pod'akovanie Ing. Eve Balážovej, PhD. za pomoc, odborné vedenie, cenné rady a pripomienky pri vypracovaní mojej diplomovej práce.

Abstrakt

Bc. Emília Jesenská, Komparácia služieb a finančného hospodárenia Spoločných obecných úradov, Práca, Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja, oddelenie regionálneho rozvoja, vedúci práce Ing. Eva Balážová, PhD., Nitra 2010, p.89

Témou diplomovej práce je Komparácia služieb a finančného hospodárenia spoločných obecných úradov. Diplomová práca je zameraná na porovnanie činnosti a služieb dvoch Spoločných obecných úradov, ktorej cieľom bolo zistiť rozdiely pri zabezpečovaní plnenia úloh a finančného hospodárenia jednotlivých Spoločných obecných úradov.

Objektom porovnávania v diplomovej práci sú Spoločné obecné úrady Vyšný Hrabovec so sídlom v meste Stropkov a Nižný Orlík so sídlom v meste Svidník. Skúmanie objektov bolo zamerané na výkon stavebného úradu jednotlivých spoločných obecných úradovní. Dôvodom skúmania činnosti stavebných úradov ako výkonu kompetencií bolo dobré získavanie informácií o tejto činnosti a možnosť komparácie ich príjmov a výdavkov. Referenčné obdobie skúmania sú roky 2008 a 2009. Z dôvodu zavedenia eura 1.1.2009 boli všetky údaje v slovenských korunách z roku 2008 prekonvertované na euro. Prepočítavaný kurz 1 eura je 30,1260 SKK. Samosprávne územné celky na miestnej úrovni (miestne samosprávy, obce a mestá) fungujú v podmienkach Slovenska od roku 1990 t.j. takmer dvadsať rokov. Ich kompetencie, ktoré sa tvorili postupne, sú formulované nielen v zákone o obecnom zriadení, ale aj v zákonoch, ktorými sa presúvali kompetencie zo štátu na túto úroveň samosprávy napríklad zákon č. 416/ 2001 Z. z.

Kľúčové slová: Komparácia, Samosprávne územne celky, Miestna samospráva, Obec, Kompetencie

Abstract

Bc. Emília Jesenská, The Comparison task of financial management and joint municipal authorities , Thesis, Slovak Agricultural University in Nitra, The Faculty of European Studies And Regional Development, Department of Regional Development, Head of the Thesis Ing. Eva Balážová, PhD., Nitra 2010, p.89

The theme of this thesis is a comparison of financial management services and joint municipal authorities. The intention of this thesis is to compare the activities and services of two SOcÚ whose aim was to identify differences in ensuring performance and financial management of individual SOcÚ. The object of comparison in this thesis are Joint municipal agencies of Vyšný Hrabovec located in the city of Stropkov and Nizny Orlik located in Svidník. Observation objects were designed to exercise civil authority of each joint municipal office. This observation of the building and operation was a good collection of information of this activity and the possibility of comparison of income and expenses. The reference period is between the years 2008 and 2009. On January 1st 2009 the currency in Slovakia changed to euro, as of that all the collected information from year 2008 were converted to euro. Conversion rate of 1 euro is 30.1260 of Slovak crown. Self-governing territorial units at the local level (local governments, municipalities and cities) operating in Slovakia since 1990, ie almost twenty years. These competencies, which are formed gradually, are defined not only in the law on local administration, but also in laws to shift responsibilities from the state to this level of government such as Law. 416 / 2001 Coll z.

KEY WORDS: Comparison, Self-governing territorial units, Governments, Municipalities, Competencies

OBSAH

Obsah.....	6
Zoznam tabuliek.....	8
Zoznam skratiek.....	9
ÚVOD	10
1. PREHLAD O SÚČASNOM STAVE RIEŠENEJ PROBLEMATIKY.....	12
1.1 Charakteristika územnej samosprávy.....	12
1.2 Kompetencie obce pri výkone samosprávy.....	21
1.3 Decentralizácia kompetencií zo štátu na miestnu samosprávu.....	25
1.4 Financovanie originálnych a prenesených kompetencií miestnej samosprávy	27
1.5 Podmienky a predpoklady existencie spoločných obecných úradov.....	29
1.6 Kompetencie samosprávnych celkov a ich výkon v európskych krajinách...	32
2 CIEĽ PRÁCE.....	38
3 METODIKA PRÁCE.....	39
4 VÝSLEDKY PRÁCE	41
4.1 Charakteristika okresu Stropkov.....	41
4.2 Charakteristika okresu Svidník.....	43
4.3 Charakteristika obce Nižný Orlík.....	45
4.4. Charakteristika obce Vyšný Hrabovec.....	46
4.5 Analýza činnosti spoločného obecného úradu na úseku stavebného poriadku Spoločnej obecnej úradovne obcí Vyšný Hrabovec.....	49
4.5.1 Personálne zloženie SOcÚ.....	54
4.5.2 Organizácia činnosti SOcÚ.....	54
4.5.3 Financovanie SOcÚ.....	55
4.5.3.1 Príjmy na činnosť SOcÚ - stavebného úradu, úradu pre pozemné komunikácie a úradu pre tvorbu a ochranu životného prostredia	55
4.5.3.2 Výdavky na činnosť SOcÚ.....	56
4.5.4 Analýza činnosti SOcÚ Vyšný Hrabovec.....	60
4.6 Analýza činnosti spoločného obecného úradu na úseku stavebného poriadku spoločnej obecnej úradovne obcí okresu Svidník.....	64
4.6.1 Vymedzenie vzťahov k jednotlivým obciam.....	68
4.6.2 Personálne zloženie SOcÚ.....	69

4.6.3 Pristúpenie k dohode.....	69
4.6.4 Vypovedanie dohody.....	69
4.6.5 Financovanie a organizácia SOcÚ.....	70
4.6.5.1 Príjmy na činnosť SOcÚ	71
4.6.5.2 Výdavky na činnosť SOcÚ	72
4.6.6 Analýza činnosti SOcÚ Nižný Orlick.....	75
4.7 Komparácia služieb a finančného hospodárenia SOcÚ	78
5. NÁVRHY NA VYUŽITIE POZNATKOV.....	83
ZÁVER.....	84
POUŽITÁ LITERATÚRA.....	86

Zoznam tabuliek

Tab. 1 Zoznam obcí spadajúcich pod spoločnú obecnú úradovňu vo Vyšnom Hrabovci...	47
Tab. 2 Zoznam obcí spadajúcich pod spoločnú obecnú úradovňu v Nižnom Orlíku	48
Tab. 3 Schválenie SOcÚ obecným zastupiteľstvom	52
Tab. 4 Príjmy SOcÚ – stavebného úradu	56
Tab. 5 Výdavky SOcÚ – stavebného úradu	57
Tab. 6 Príjmy a výdavky SOcÚ – na úseku stavebného úradu	58
Tab. 7 Zabezpečovanie úloh na úseku stavebného poriadku, životného prostredia a na úseku pozemných komunikácií	61
Tab. 8 Financovanie kompetencií SOcÚ dotáciami podľa jednotlivých obcí za rok 2008 a 2009	61
Tab. 9 Schválenie SOcÚ obecným zastupiteľstvom	66
Tab. 10 Príjmy SOcÚ – stavebného úradu	71
Tab. 11 Výdavky SOcÚ – stavebného úradu	72
Tab. 12 Príjmy a výdavky SOcÚ – na úseku stavebného úradu	73
Tab. 13 Zabezpečovanie úloh na úseku stavebného poriadku	75
Tab. 14 Financovanie kompetencií SOcÚ dotáciami podľa jednotlivých obcí za rok 2008 a 2009	76
Tab. 15 Porovnanie činností SOcÚ Vyšný Hrabovec s SOcÚ Nižný Orlík	78
Tab. 16 Porovnanie príjmov SOcÚ vo Vyšnom Hrabovci a SOcÚ v Nižnom Orlík	79
Tab. 17 Porovnanie výdavkov SOcÚ vo Vyšnom Hrabovci a SOcÚ v Nižnom Orlíku....	80

Zoznam skratiek

„ČOV“ – čistička odpadových vôd

SOcÚ – Spoločný obecný úrad

MŽP – Ministerstvo životného prostredia

MVRR – Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja

MDPaT – Ministerstvo dopravy pôšt a telekomunikácií

EÚ – Európska únia

ÚVOD

Obce ako základné územné a samosprávne jednotky vykonávajú dva druhy kompetencií – originálne vo svojom mene a prenesené v mene štátu. Náročnosť novozískaných funkcií je rozdielna a ich kvalifikovaná vykonateľnosť závisí od personálnych, finančných a technických možností každej zo samospráv. Táto skutočnosť je najcitlivejšia pre malé obce, ktoré v sídelnej štruktúre Slovenska predstavujú výrazný podiel a ktoré personálne, finančne a technicky za hierarchicky vyššími - veľkými obcami zaostávajú.

Prijatím zákona SNR č. 369/1990 zb. o obecnom zriadení sa položili základy samosprávy v nových spoločenských a politických podmienkach Slovenskej republiky. Obce začali presadzovať požiadavky, aby ako orgány, ktoré sú najbližšie k občanovi mohli zabezpečovať ich ďalšie potreby a úlohy. Samosprávny systém bol dobudovaný až v roku 2001 prijatím zákona č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov, ktorým bola vytvorená aj druhá úroveň samosprávy a bola vyplnená medzera medzi voleným parlamentom a volenými zastupiteľstvami na obecnej a miestnej úrovni.

Presunom kompetencií zo štátu na samosprávu sa vytvoril priestor pre vznik tzv. Spoločných obecných úradov. Spoločný obecný úrad predstavuje výkonný orgán bez právnej subjektivity so zmluvne presne určeným rozsahom pôsobnosti a jeho účastníkmi sú najmenej dve obce. Spoločné obecné úrady zabezpečujú komplexné verejnosprávne služby a ich činnosť podlieha samospráve obce. Spoločné obecné úrady sú dobrovoľnou formou spolupráce, jednotlivé mestá a obce z nich môžu vystúpiť, alebo celá zmluva môže byť uzavretá iba na určitý čas. Organizačne môžu pôsobiť v rámci obecného úradu obce, ktorá je sídlom spoločného obecného úradu, môžu byť samostatným útvarom na obecnom úrade alebo môžu byť nezávislým pracoviskom mimo príslušného obecného úradu obce. Pri tomto riešení musí byť zabezpečená dostupnosť miestnej administratívy pobočkami v pôvodných obciach.

Vytvárať Spoločné obecné úrady bolo možné už od roku 1990 podľa zákona o obecnom zriadení. Táto možnosť zostávala nevyužitá. Obce na výkon svojich originálnych kompetencií nepociťovali potrebu združovať sa. Spoločné obecné úrady nadobudli význam po reforme verejnej správy v roku 2002, keď na obce bol presunutý výkon niektorých kompetencií zo štátnej správy. Ide hlavne o tieto oblasti: opatrovateľská služba, ochrana životného prostredia, regionálne školstvo, zdravotníctvo, pozemné komunikácie, vodné hospodárstvo a najmä stavebný zákon. Vytváranie spoločných obecných úradov je

---

postavené na určitých základných princípoch, kde okrem princípu dobrovoľnosti môžeme zaradiť princíp vzájomnej výhodnosti, rovnocennosti postavenia obcí a zachovania autonómnosti rozhodovania každej obce.

Najviac spoločných obecných úradov je zriadených v oblasti stavebného konania

V prvej kapitole diplomovej práce bude prezentovaný pohľad na územnú samosprávu. V Slovenskej republike má dve úrovne a to miestnu a regionálnu. Venovaná bude pozornosť na miestnu (obecnú) samosprávu, ktorá predstavuje obce a mestá v súlade a v rozsahu zákona o obecnom zriadení, opierajúc sa o zakotvenie obcí v článku 64 a nasledujúcich Ústavy Slovenskej republiky na území Slovenska.

Druhá kapitola pozostáva z charakteristiky skúmaných objektov, porovnanie činnosti a služieb dvoch Spoločných obecných úradov, ktorej cieľom bolo zistiť rozdiely pri zabezpečovaní plnenia úloh a finančného hospodárenia jednotlivých Spoločných obecných úradov.

Základnou povinnosťou obcí pri výkone samosprávy je starostlivosť o rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Pozornosť bude zameraná hlavne kompetenciám obcí pri výkone samosprávy a to originálne kompetencie, ktoré znamenajú spravovanie svojich vnútorných vecí vo vlastnom okruhu pôsobnosti a prenesené kompetencie, ktoré sa zameriavajú na delegované úlohy zo štátnej správy na samosprávu.

Na základe zmlúv o zriadení spoločného obecného úradu môžu obce vytvárať spoločné obecné úrady, ktoré im môžu umožniť efektívnejšie zvládnutie výkonu niektorých kompetencií. Spoločné obecné úrady uskutočňujú úlohy, záležitosti, ktoré sú zamerané obzvlášť na plnenie prenesených kompetencií zo štátu, ale aj na výkon originálnych takzvaných samosprávnych kompetencií.

---

1. PREHĽAD O SÚČASNOM STAVE RIEŠENEJ PROBLEMATIKY

1.1 Charakteristika územnej samosprávy

Podľa **Benča (2003)** územnú samosprávu vykonávajú korporácie, ktoré sú zriadené na územnom princípe (územné celky). Základom územnej samosprávy je obec ako samostatná právna osoba, ktorá má svoje vlastné orgány (starosta, obecné zastupiteľstvo) financované z rozpočtu obce, svoje vlastné príjmy (miestne dane a poplatky), svoj vlastný majetok (hnutel'ný a nehnuteľný majetok vo vlastníctve obce), svoje územie (katastrálne územie) a svojich povinných členov (obyvateľov obce), ktorí v nej majú trvalý pobyt. Súčet území obcí tvorí územie Slovenskej republiky. V tomto zmysle je štát (Slovenská republika) najvyšším a najväčším územným celkom (korporáciou).

Podľa **Marišovej a spol. (2002)** základom územnej samosprávy sú obce a samosprávne kraje. Obec je samostatný územný a správny celok, združujúci osoby, ktoré majú na území trvalý pobyt. Je právnickou osobou, ktorá samostatne hospodári s vlastným majetkom a finančnými prostriedkami. Využitím možností právnickej subjektivity obec vstupuje do mnohých, početných vzťahov. Ide o vzťahy so štátnymi orgánmi, vzťahy v rámci subjektov činných vo verejnom a súkromnom sektore. Základnými orgánmi obce sú obecné zastupiteľstvo a starosta obce. Výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu je obecný úrad.

Porubčan a kol. (2006) konštatuje postavenie územnej samosprávy a to:

- Je neštátnym článkom systému verejnej moci.
- Disponuje typickými mocenskými nástrojmi (všeobecne záväzné nariadenia, rozhodnutia v právnom konaní a i.) na lokálnej úrovni. Je neštátnou verejnou autoritou.

Nižňanský (2005) uvádza, že spôsob súčasného prenesenia výkonu štátnej správy na samosprávu spôsobuje v oblasti legislatívneho vyjadrenia niektorých princípov dva problémy: prvým je prenesenie výkonu štátnej správy na všetky obce ako

---

právnické osoby en bloc. Pri výkone pôsobností, ktoré sú náročnejšie na špecifické odborné znalosti, personálnu, priestorovú, technickú vybavenosť, nie je možné, aby každá obec takéto pôsobnosti dokázala efektívne vykonávať, tak ako jej to prikazuje zákon. Druhým problémom je rozsah preneseného výkonu pôsobnosti štátnej správy. Je potrebné zvažovať rozsah preneseného výkonu pôsobnosti štátnej správy, ktorý je prenášaný na samosprávu v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, na oblasť kontroly nakladania s prostriedkami určenými na plnenie preneseného výkonu pôsobnosti štátnej správy.

Ištok a spol. (1999) konštatujú, že súčasťou územnej samosprávy je aj samospráva vyšších územných celkov, združujúcich obce v rámci určitého regiónu, s ktorým by sa mali obyvatelia obcí identifikovať. Aj na tomto stupni samosprávy by mali fungovať jej volené orgány.

Podľa **Teja (2002)** územná samospráva sa vymedzuje ako obec a samosprávny kraj. Územnú samosprávu vymedzujú nasledujúce faktory:

- inštitucionálny – zakladá právo zvoliť si orgány samosprávy,
- personálny – vymedzuje komunitu tvoriacu územnú samosprávu,
- územný – vymedzuje katastrálne územie alebo jeho súbor pre územnú samosprávu,
- ekonomický – zakladá samostatnosť hospodárenia so svojim majetkom a finančnými zdrojmi.

Kameníčková (2001) uvádza, že funkcie územných samospráv sú vymedzené jednotlivými národnými legislatívami. Existujú iba dve výnimky – miestne vyhlášky a miestne voľby. Pre miestne vyhlášky platí, že musia byť v súlade so zmluvou, smernicami a nariadeniami Európskej Únie. Právo voliť a byť volený vo voľbách do miestnych a regionálnych zastupiteľstiev majú mať všetci obyvatelia EÚ, ktorí majú trvalé bydlisko v danej obci, resp. v regióne.

Kritéria del'by kompetencií medzi štátnou správou a samosprávou podľa **Nižňanského (2005)** výlučnosť nositeľa, garancia ústavných práv, subsidiarita,

---

prospešnosť, efektívnosť financovania, udržanie úrovne kvality a dostupnosti verejných statkov, európsky štandard, priestorová určenosť, zníženie nákladov, funkčná štruktúra, tradícia.

Porubčan a kol. (2006) tvrdí, že územnú samosprávu na Slovensku ako formu usporiadania spoločnosti tvorí obec a vyšší územný celok. Uskutočňuje sa na zhromaždeniach obyvateľov obce, miestnym referendom, referendom na území vyššieho samosprávneho celku, orgánmi obce alebo vyššieho územného celku.

Podľa **Belajovej a Balážovej (2004)** samospráva predstavuje oprávnenie obcí a regiónov samostatne rozhodovať a uskutočňovať právom vymedzený okruh záležitostí, ktoré sú priamo späté so záujmami obyvateľstva žijúceho v území mesta, dediny, regiónu. Samospráva zahŕňa takú oblasť verejnej správy, ktorá je zákonom zverená subjektom, ktorých sa bezprostredne dotýka. V tomto zmysle je samospráva časťou správy štátu decentralizovanou na subjekty neštátneho charakteru. Samospráva sa prejavuje predovšetkým ako činnosť riadiaceho charakteru.

Ekonomická charakteristika samosprávy podľa **Dienerovej a kol. (2002)**: V systéme inštitúcií, ktoré hospodária s finančnými prostriedkami verejného charakteru je postavenie miest a obcí špecifické. Mestá a obce v súlade s platnou legislatívou zabezpečujú vlastné hospodárenie a s tým súvisiace ekonomické procesy. Mestá a obce majú postavenie daňových úradov, ktoré zabezpečujú výkon správy daní a poplatkov, ktoré sú príjmom rozpočtu obce. Mestá a obce zabezpečujú prenesený výkon štátnej správy.

Porubčan a kol. (2006), charakteristické znaky územnej samosprávy:

- akcentuje vlastné verejné potreby a záujmy územného spoločenstva, odlišné od celospoločenských. Tie, ktoré sú predpokladom zachovania konkrétneho spoločenstva, ktoré členov spoločenstva spájajú.
- Územné spoločenstvo sa v podmienkach samosprávy stáva samostatnou právnickou osobou, čo mu zaručuje i majetkovú a finančnú samostatnosť.

-
- Pôsobnosť územného spoločenstva je vymedzená zákonom (aj medzinárodnými zmluvami).
  - Územné spoločenstvo si nezávisle na inej moci volí svoje orgány jemu zodpovedné.
  - Územná samospráva má organizujúcu, administratívno-právnu a mocensko-ochrannú povahu vrátane prvkov hospodárskeho riadenia a regulácie.

Samospráva podľa **Belajovej a Balážovej (2004)** je charakterizovaná demokratickým výkonom moci, územnou autonómiou výkonu moci, samosprávnou zodpovednosťou, kombináciou samosprávnych a štátoprávných funkcií.

Z hľadiska obsahového sa samospráva člení na:

- územnú samosprávu,
- záujmovú samosprávu.

Samospráva podľa **Spišiakovej a kol. (1998)** zohľadňuje miestne (regionálne) podmienky. Tieto môžu mať charakter zemepisný, ekonomický, ekologický, ale v každom prípade majú charakter miestny, t.j. typický pre daný región, mesto alebo obec a zohľadňujú potreby jeho obyvateľov. Na rozdiel od štátnej správy obce a mestá, ich regionálne združenia a vyššie územné celky nefungujú na princípe podriadenosti a nadriadenosti a ich hlavným poslaním je zabezpečovanie potrieb obyvateľov a spravovanie svojich miestnych záležitostí.

Zákon o obecnom zriadení **SNR č. 369/1990 Zb.** v platnom znení definuje obec ako samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky, združujúci osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Obec má právo združovať sa s inými obcami v záujme dosiahnutia spoločného prospechu. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Obci pri výkone samosprávy možno ukladať povinnosti a obmedzenia len zákonom a na základe medzinárodnej zmluvy. Obec má právo na svoje vlastné symboly, ktorými sú erb obce, vlajka obce, pečať obce, prípadne znelka obce. Územie obce tvorí katastrálne územie

---

alebo viac katastrálnych území, ak sa delí na časti. Časť obce má vlastný názov, ale nemusí mať vlastné katastrálne územie.

Géciová (2002) vymedzuje samosprávu ako správu vecí verejných najdemokratickejším spôsobom, teda priamo občanmi v rámci samosprávnych celkov, ktorá sa spolu so štátnou správou zúčastňuje na zabezpečovaní celospoločenských záujmov.

Tej (2002) tvrdí, že samospráva už vo svojej podstate poukazuje na správu vecí vlastným subjektom, keď si občania vlastnými silami realizujú prevažnú časť úloh správy prostredníctvom subjektov verejnej správy, pre ktoré je charakteristické, že nie sú orgánmi štátu, ale neštátnymi právnickými osobami zriadenými zákonne, a že ich samosprávne úlohy vymedzuje zákon.

Koudelka (2001) tvrdí, že samosprávu je možné si predstaviť ako akýsi protipól štátnej správy. Je vlastne činnosťou smerujúcou k dosiahnutiu vytýčeného cieľa, ktoré ale vykonávajú subjekty odlišné od štátu, teda subjekty so samostatným postavením.

Podľa **Belajovej a Balážovej (2004)** základnou črtou samosprávy je demokratický výkon moci občanmi. Termín samospráva poukazuje na vlastnú správu vecí verejných uskutočňovaných vo vymedzenom území občanmi, prostredníctvom volených zástupcov. Samosprávu vykonávajú subjekty verejnej správy pre ktoré je charakteristické, že nie sú orgánmi štátu, ale sú neštátnymi právnickými osobami zriadenými zákonom a ich kompetencie sú vymedzené zákonom, alebo vznikajú na základe dobrovoľného združovania osôb.

Podľa **Porubčana a kol. (2006)**, zákon môže na obce prenášať i niektoré kompetencie štátnej správy. Výkon týchto kompetencií kontroluje vláda Slovenskej republiky vzhľadom k potrebe spravovania niektorých verejných záležitostí jednotným spôsobom na celom území štátu. Obec ako samosprávny subjekt tak disponuje pôvodnými (originálnymi) kompetenciami a prenesenými (delegovanými) kompetenciami.

Kečkešová (2004) uvádza, že vznik a vývoj samosprávy je spojený s formovaním občianskej spoločnosti. Je osobitnou formou vyjadrenia plurality názorov v spoločnosti a je preto nevyhnutným predpokladom demokracie a právneho štátu. Samospráva ako ďalší z komponentov verejnej správy sa u nás formuje po roku 1990, kedy dochádza k vzniku paralelných samosprávnych orgánov popri orgánoch štátnych. Poznáme samosprávu územnú a záujmovú. Samosprávu je možné determinovať v dvoch smeroch – v politickom a právnom zmysle.

Samospráva je relatívne oddelená od štátnej správy, ale existuje vzájomná prepojenosť a spolupráca medzi samosprávou a štátnou správou. Samospráva má tak charakter verejnej ako i súkromnej správy.

Konečný a kol. (2002) konštatuje, že treba zachovať duálny systém, ale treba výrazne posilniť postavenie samosprávy, ktorá je dynamizujúcim prvkom rozvoja miest, obcí a regiónov. Tento proces je veľmi zložitý, ale nemá podľa jeho názoru alternatívu. Je nevyhnutné uskutočniť decentralizáciu kompetencií a decentralizáciu financií na orgány samosprávy – obce a mestá, pričom je nevyhnutné uskutočniť aj decentralizáciu politickej moci do regiónov.

Sotolář (2000) samosprávu chápe ako ústavne zaručené právo územného samosprávneho celku (ako územného spoločenstva občanov) rozhodovať samostatne v rámci autonómnych priestorov vymedzených ústavou a zákonmi o svojich záležitostiach. Pritom autonómnosť priestorov je daná konkrétnymi kompetenciami.

Porubčan a kol. (2006) konštatuje, že samospráva je formou usporiadania spoločnosti alebo jej častí, kedy o prijatých opatreniach rozhodujú bezprostredne tí, ktorých sa opatrenia týkajú. Cieľom samosprávy je sprehl'adniť a maximálne priblížiť rozhodovanie k tým, o ktorých sa rozhoduje.

Ištok a spol. (1999) konštatujú, že samosprávou budeme rozumieť takú zložku verejnej správy, ktorá zahŕňa spravovanie spoločných záležitostí v rámci obcí a miest. Ide teda o teritoriálnu (územnú) samosprávu, ktorej suverenita sa prejavuje okrem iného

---

vo vzťahu k územiu (každá obec má vlastný územný obvod, ktorý tvorí jedno, alebo viac katastrálnych území).

Podľa **Belajovej a Balážovej (2004)** je obec tiež sociálna jednotka. Na svojom území združuje rôzne skupiny obyvateľstva, ktorým vytvára podmienky pre vyššiu kvalitu života. Obec ako ekonomická jednotka má svoj majetok, s ktorým môže nakladať v zmysle zákonom stanovených podmienok a rozhodnutia zastupiteľstva. Má tiež svoje finančné prostriedky, ktorými financuje samosprávne úlohy, ktoré jej ukladá zákon a zabezpečuje i rozvojové programy. Ekonomickú činnosť teda môže obec uskutočňovať na základe vlastného majetku i finančných zdrojov, ktorými obec disponuje.

Ištok a spol. (1999) konštatujú, že základnou jednotkou teritoriálne (územnej) samosprávy je teda obec (z ktorých niektoré majú na základe splnenia určitých kritérií štatút mesta). Obec je zároveň základnou jednotkou územného členenia štátu. Zjednodušene môžeme tvrdiť, že skupiny obcí (spravidla teritoriálne na seba naväzujúcich) vytvárajú územno – správne celky (napr. okresy).

Porubčan a kol. (2006) konštatujú, že obce ako základné jednotky územnej samosprávy v Slovenskej republike sú:

- Samostatné územné a správne celky, zdržujúce osoby, ktoré majú na ich území trvalý pobyt.
- Právnické osoby, ktoré za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodária s vlastným majetkom a s finančnými prostriedkami.
- Subjekty, ktoré rozhodujú samostatne, ich povinnosti alebo obmedzenia ich pôsobnosti možno uložiť iba zákonom a nie právnymi normami inej verejnej osoby ako je štát.

Obec, podľa **Pekovej (2004)**, bola a je základom spoločnosti. Združuje občanov, ktorí majú na jej území bydlisko a vyvíjajú svoje ekonomické aktivity. V súčasnosti je obec ako základný stupeň územnej samosprávy a aj samostatným ekonomickým

---

subjektom, zabezpečuje pre svojich občanov niektoré služby (verejné statky, väčšinou lokálneho charakteru).

Ištok a kol. (1999) tvrdia, že obec (mesto) ako samostatný samosprávny celok sa vyznačuje viacerými špecifickými znakmi, a to:

- samostatnou pôsobnosťou v rámci verejnej správy,
- územím (ktoré tvorí územný obvod obce, skladajúci sa z jedného, alebo viacerých katastrálnych území),
- obyvateľstvom (osobami, ktoré majú na jej území trvalý pobyt),
- orgánmi samosprávy,
- názvom a obecnou (mestskou) symbolikou.

Ružička (2006) charakterizuje obec územím a osobami, ktoré majú vzťah k tomuto územiu určený trvalým pobytom. Z hľadiska svojho postavenia je teda obec verejnoprávna korporácia odlišná od štátu. Je samostatným subjektom, právnickou osobou verejného práva, ale i súkromného práva. Z toho vyplýva, že obec samostatne, vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť môže vstupovať do rôznych právnych vzťahov.

Porubčan a kol. (2006) tvrdí, že ekonomicky samospráva obcí je založená na vlastnom majetku a na vlastných finančných zdrojoch, ktorými miestne spoločenstvo disponuje. Toto slobodné nakladanie s vlastnými zdrojmi môže byť v záujme obecnej komunity obmedzené tak, aby mohlo byť spoločenstvo chránené pred úpadkom.

Podľa **Berčika a Loveckého (2003)** je obec štatisticko – administratívna, nie geografická jednotka, vymedzená na administratívno - právny účel a môže sa skladať z jedného alebo viac sídiel, viesok a samôt. Obec je základným prvkom priestorového vymedzenia výkonu VS a tým aj štátneho informačného systému.

Podľa **Kečkešovej (2004)** územie obce je územný celok, ktorý tvorí jedno alebo viac katastrálnych území. Územie obce sa môže členiť na časti obce. Časť obce má vlastný názov, nemusí mať však vlastné katastrálne územie. Vláda nariadením zriaďuje,

---

ruší rozdeľuje obec alebo obce zlučuje. Rozhodnúť o tom možno iba so súhlasom obce a na základe stanoviska krajského úradu, v ktorého územnom obvode sa obec nachádza. Obec má právo združovať sa s inými obcami v záujme dosiahnutia ich spoločného prospechu. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

Podľa **Porubčana a kol. (2006)** oprávnením obcí ako samosprávnych subjektov je:

- právo združovať sa s inými obcami,
- vydávať vo veciach miestnej samosprávy všeobecne záväzné nariadenia,
- uskutočňovať samosprávu prostredníctvom zhromaždení obyvateľov obce, miestneho

plebiscitu (hlasovania) a na úrovni volených orgánov miestnej samosprávy.

Činnosť samosprávnych orgánov sa musí odvíjať v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky a záväzné nariadenia obcí nesmú byť v rozpore s platnými zákonmi.

Belajová, Balážová (2004) obec definujú ako samostatný samosprávny územný celok Slovenskej republiky, zdržujúca občanov, ktorí majú na jej území trvalý pobyt. Úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a obyvateľstva v ňom žijúceho. Obec má svoj názov, katastrálne územie, právo na vlastné symboly (erb, vlajka, pečať, hymna), združovať sa s inými obcami. Obec je právnickou osobou, ako právnická osoba je obec spôsobilá mať práva a povinnosti ako ktorákoľvek právnická osoba. Má vlastnú spôsobilosť na právne úkony.

Porubčan a kol. (2006) tvrdí, že samospráva obcí je konštituovaná na báze právnej subjektivity miestneho (územného) spoločenstva ľudí (občanov), nie na právnej subjektivite samosprávnych orgánov.

Koudelka (2001) hovorí, že predreformový model obec – okresný úrad – ministerstvo zaistoval jednotnosť aplikačnej praxe, lebo okresné úrady a ministerstvá obhajovali rovnaké štátne záujmy. V súčasnej situácii zmiešaného modelu obec – kraj –

---

ministerstvo sú však kraj a ministerstvo samostatné subjekty, ktoré môžu mať rôzne názory. Môžu nastať aj kolízie, kedy je obec metodicky vedená a kontrolovaná dvoma rôznymi subjektami s rôznymi názormi.

Porubčan a kol. (2006) konštatuje, že výkon samosprávy obyvateľmi obce znamená, že môžu:

- voliť samosprávne orgány a hlasovať o dôležitých otázkach rozvoja obce (plebiscit),
- byť volení do niektorého z orgánov miestnej samosprávy,
- zúčastňovať sa na verejných zasadnutiach orgánov samosprávy, zhromaždeniach obyvateľov obce a slobodne vyjadrovať svoje názory, potreby a záujmy,
- užívať obecné zariadenia a majetok, slúžiace pre verejnú potrebu,
- požadovať ochranu svojej osoby, rodiny a majetku nachádzajúceho sa v katastri obce a pomoc v čase núdze.

1.2 Kompetencie obce pri výkone samosprávy

Každý subjekt verejnej správy, teda aj obec, má zákonom vymedzenú pôsobnosť. Pôsobnosť obce je zákonom ustanovený rozsah úloh, ktoré je povinná zabezpečovať svojimi orgánmi na svojom území. Pôsobnosť obce sa člení na:

- samosprávnu (výkon samosprávy) a
- prenesenú (výkon štátnej správy).

(Ružička, Filko 2004)

Podľa **Sotolára (2000)** otázka zverenia – presunu kompetencií – je jednou z dominantných a určujúcich vecí štátu. Obec a orgány obce musia dodržiavať všeobecne uznávané princípy právneho štátu pri uskutočňovaní kompetencií. Ich právomoc a pôsobnosť určuje charakter, skladbu a rozsah rozhodovacej činnosti obce pri výkone verejnej správy.

Kompetencie v územnej samospráve v sebe zahŕňajú viaceré zložky a úrovne poznania – vo všeobecnej rovine je to:

- poznanie toho, do čoho orgánu samosprávy môžu iní zasahovať, alebo naopak do čoho nemôžu zasahovať,

-
- poznanie toho, čo dáva možnosť využiť možnosti a alternatívy riešenia konkrétnej veci,
  - poznanie svojich práv a povinností.

Škultéty (2000) sa domnieva, že otvoreným problémom je problematika takzvanej originálnej a delegovanej právomoci v rámci výkonu územnej samosprávy. Naša platná právna úprava prijala v podstate takzvaný zmiešaný systém, pričom základom miestnej správy v našich obciach je obecná samospráva a tá je doplnená rozsahom takzvanej prenesenej právomoci (pôsobnosti), čo je vyjadrené určitým rozsahom výkonu štátnej správy priamo v obciach.

Ak by sme analyzovali pozitívne, ako aj negatívne stránky tzv. presunu právomocí zo strany štátu na obec, musíme konštatovať, že v našich podmienkach je to optimálny variant výkonu štátnej správy samosprávou, vyplýva z historickej odôvodnenosti, spoločenských, kultúrnych a právnych predpokladov.

V podmienkach Slovenskej republiky je najväčším problémom pregnantne reglementovať aké oblasti vykonáva samospráva pri prenesenej právomoci zo strany štátu na obec. Z toho vyplýva, že právne normy musia pohotovo reagovať a dôsledne diferencovať na tú skutočnosť, čo je výkonom samosprávy a čo je výkonom štátnej správy v rámci kompetencií, ktoré obec má.

Podľa **Nižňanského (2006)** v rámci samosprávnej pôsobnosti obcí je možné rozlíšiť dobrovoľné a povinné úlohy. Zatiaľ čo plnenie dobrovoľných úloh je výlučné v právomoci územnej samosprávy (druh, rozsah, financovanie úlohy), u povinných úloh sú orgány územnej samosprávy viazané zákonom, t.j. pri naplnení zákonných podmienok musí územná samospráva úlohu zabezpečiť.

Navonok správa vykonávaná obcou vystupuje jednotne – ako jednotný celok a útvar bez pohľadu na to, či vykonáva pôsobnosť vlastnú alebo prenesenú.

Podľa **Sotolára (2004)** do skupiny vlastnej pôsobnosti by mali byť zaradené predovšetkým také záležitosti, ktoré sa dotýkajú v prvom rade života obyvateľov obce, význam ktorých tento rámec nepresahuje a ktoré z tohto dôvodu právny poriadok ponecháva na relatívne samostatné rozhodovanie obcí.

Vlastná pôsobnosť robí z obce samosprávnu jednotku, bez nej by klesla obec na štátny ústav.

Podľa **Pekovej (2004)** je vlastná samosprávna funkcia obce v záležitostiach, o ktorých môže samostatne rozhodovať, tzv. má určité zákonom upravené právomoci. Obec ako územné spoločenstvo občanov má právo na samosprávu, právo samostatne rozhodovať v mnohých oblastiach územnej samosprávy.

Štruktúra kompetencií prenesených na územnú samosprávu ukazuje, podľa **Nižňanského (2003)**, na nejednotnosť prístupu jednotlivých ústredných orgánov štátnej správy a nedodržanie princípov efektívneho rozdelenia politickej zodpovednosti. To sa prejavuje v neprehľadnosti plnenia úloh, narastaní deleného výkonu medzi štátnou správou a územnou samosprávou (školsstvo, zdravotníctvo, služby sociálnej pomoci), ale aj delenými úlohami medzi oboma úrovňami územnej samosprávy (služby sociálnej pomoci), na nižšej efektivite a vyššej finančnej náročnosti plnenia úloh, ale aj na negatívnom dopade na užívateľa verejných služieb – občana.

Hamalová – Žárska (2002) poukazujú na to, že presun nových kompetencií naráža na bariéru rozdrobenosti sídelnej štruktúry, pretože z celkového počtu 2879 obcí tvoria 2/3 obce s počtom do 1 000 obyvateľov. Podľa nich by nebolo účelné na tieto obce presúvať kompetencie, ktoré možno racionálne zabezpečovať len pre väčší počet obyvateľov (stredné školy, nemocnice, niektoré sociálne zariadenia a pod.) je preto nevyhnutné aby novú agendu zabezpečovali obce prostredníctvom spoločných obecných úradovní.

Prenesená pôsobnosť, podľa **Sotoláňa (2000)**, je najvýznamnejšou črtou reformy miestnej správy patrí takmer úplné odčlenenie miestnej štátnej správy a samosprávy, čo sa zákonite prejavilo a prejavuje v rozsahu úloh zverených buď orgánom miestnej štátnej správy alebo orgánom samosprávy. U prenesenej pôsobnosti obec vykonáva záležitosti a úlohy iného nositeľa správy – štátu.

V prenesenej pôsobnosti teda obec vykonáva štátnu správu. Rozsah tejto pôsobnosti sa vzťahuje k jednotlivým úsekom štátnej správy a zakladá sa osobitnými zákonmi. Ide

---

teda o samosprávu modifikovanú výkonom štátnej správy – teda teritoriálne organizovanej výkonnej moci.

Podľa **Ružičku – Filka (2004)** obec na svojom území nevykonáva len samosprávne úlohy, ale aj štátnu správu vo veciach, ktoré ustanovuje zákon. Pôsobnosť v týchto veciach sa nazýva prenesená pôsobnosť obce alebo prenesený výkon štátnej správy.

Podľa **Nižňanského (2006)** pri prenesenom výkone štátnej správy konajú orgány samosprávy v mene štátu, pričom volené zastupiteľstvo, ale aj volený starosta nemajú dostatočný vplyv na plnenie týchto úloh a dochádza k deleniu zodpovednosti medzi štátnou správou a územnou samosprávou.

Podľa **Kopeckého (1998)** agendy vykonávané v prenesenej pôsobnosti presahujú svojim významom rámec obce, do tejto pôsobnosti by mali byť zaradené také záležitosti, u ktorých má štát záujem na možnom intenzívnejšom ovplyvňovaní ich výkonu.

Podľa **Sotoláňa (2000)** oblasť prenesených úloh zo štátnej správy na obec je budovaná na nasledovných základných princípoch:

- úlohy vykonávané obcou majú charakter a povahu právnej povinnosti, ide teda o jednostrannosť a direktívnosť rozhodovania štátu o rozdelení úloh medzi štátnu správu a samosprávu
- efektívnejšie plnenie úloh miestnej štátnej správy obcou, efektívnosť plnenia úloh miestnej štátnej správy obcou vyplýva z toho, ako je obec schopná zabezpečiť regulovanie určitého okruhu spoločenských vzťahov,
- racionálnejšie plnenie úloh štátnej správy obcou, racionálnosť plnenia úloh je naviazaná na použitie technických, ale aj právnych prostriedkov obce,
- ide o územné (teritoriálne) prenesenie úloh zo štátu na obec, znamená to plošné poverenie pre všetky obce vykonávať pôsobnosť, ktorá je daná jednostranne zákonom,

-
- poskytnutie potrebných finančných a iných materiálnych prostriedkov obcí, vzhľadom k tomu, že výkon štátnej správy vykonávajú obce ako prenesenú pôsobnosť, ktorú by inak musel zabezpečovať štát svojimi orgánmi, zakotvil zákonodarca obciam právny nárok na náhradu nákladov, ktoré im vzniknú v súvislosti s výkonom štátnej správy v podobe poskytnutia potrebných finančných a iných materiálnych prostriedkov,
  - štát disponuje prostriedkami donútenia na zaistenie riadneho plnenia prenesenej pôsobnosti obcami, podľa § 5 ods. 2 zákona o obecnom zriadení obce na tomto úseku podliehajú dozoru štátu v rozsahu vymedzenom osobitnými zákonmi. Základným zmyslom tohto dozoru je to, aby bol zabezpečený jednotný výkon štátnej správy prenesenej na obce na celom území Slovenskej republiky.

1.3 Decentralizácia kompetencií zo štátu na miestnu samosprávu

Od roku 1989 Slovensko rovnako ako všetky krajiny východného bloku prechádzalo a prechádza viacerými zásadnými politickými i spoločenskými zmenami. Pri takejto komplexnej transformácii spoločnosti zohráva verejná správa významnú úlohu. Teória a prax neboli, podľa **Belajovej – Balážovej (2004)**, pripravené na transformáciu spoločenského systému, a preto chýbala koncepcia reformy verejnej správy zohľadňujúca nový spoločenský systém. Uskutočňovanie reformy verejnej správy to nie sú len zmeny v rozdelení právomocí medzi úrovňou verejnej správy (štátna správa a samospráva), ale decentralizácia moci na nižšie stupne, či nové územno – správne členenie v štáte. Reforma verejnej správy sa neuskutočňuje len v krajinách s transformujúcou sa ekonomikou, ale aj vo väčšine európskych štátov.

Wright a Prokop (2002), vyjadrujú názor, že strategické rozhodovanie na úrovni miestnej verejnej správy musí byť v súlade s funkciami a kompetenciami samospráv, reagovať na unikátne miestne potreby a problémy a rešpektovať ľudské, materiálne a finančné zdroje.

Podľa **Žárskej – Kozovského (2008)** jadrom smerovania celej reformy verejnej správy je decentralizácia verejnej správy, ktorá je jedným z predpokladov uplatnenia ústavného práva občanov podieľať sa na spravovaní vecí verejných a predstavuje

---

pridelenie fiškálnych, politických a administratívnych kompetencií na nižšie úrovne vlády.

T.Verheijen (2000), hodnotí reformu verejnej správy ako úsilie krajín strednej a východnej Európy stať sa členmi Európskej únie je ďalším impulzom zaoberať sa vážne reformou verejnej správy, keďže efektívna štátna správa je jednou z podmienok členstva stanovenou samotnou EÚ. Prebudovanie verejnej správy a nové zadefinovanie jej úlohy v spoločnosti sa však ukázalo byť nesmierne ťažkou úlohou v týchto štátoch.. Miera spolitizovania verejnej správy v minulom režime zrodila zvláštnu správnu kultúru charakteristickú pre krajiny, ktoré prešli dlhým obdobím komunistickej vlády.

K vytvoreniu regionálnej samosprávy nedošlo, čím stále absentovala územná samosprávna jednotka pre riešenie nadlokálnych problémov a tiež pre procesy medzinárodnej (euroregionálnej) spolupráce. Stratégia reformy verejnej správy, definovala novú organizáciu štátu. Podľa nej mala byť Slovenská republika unitárny decentralizovaný štát s konkrétne stanovenou štruktúrou, so samostatnými orgánmi územnej samosprávy. Týmto orgánom mala byť na základe ústavy a zákonov odovzdaná určitá oblasť výkonu štátnej správy. Orgány územnej samosprávy mali plniť prenesené úlohy nezávisle, pričom zo strany štátu podliehajú iba správnomu dozoru. Pritom mali disponovať primeranými nástrojmi normotvornej povahy a primeranými nástrojmi fiškálnej decentralizácie (**Žárska – Kozovský 2008**).

Obsahom zákona č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky, sa rozumie prenesenie výkonu pôsobností štátnej správy na obce a na samosprávne kraje (prenesené právomoci) a prechod pôsobnosti v rozsahu ustanovenom zákonom z orgánov štátnej správy do samosprávnej pôsobnosti obcí (originálne právomoci). (**Neubauerová 2003**)

Prijatím zákonov č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov a č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky a ďalších zákonov sa proces decentralizácie kompetencií začal postupne realizovať.

Vzťahy medzi štátnou správou a územnou samosprávou sú definované ako vzťahy vzájomnej spolupráce a dozor zo strany štátu je možný iba na základe zákonov. Medzi orgánmi obcí a orgánmi samosprávy vyšších územných celkov nebude existovať vzťah nadriadenosti a podriadenosti a obe úrovne budú mať zákonom jasne stanovené úlohy, pôsobnosť, právomoci aj zodpovednosť voči občanovi. Modernizácia sa týkala riadenia a zlepšenia kvality poskytovania verejných služieb, vzdelávaním a informatizáciou (Žárska – Kozovský 2008).

1.4 Financovanie originálnych a prenesených kompetencií miestnej samosprávy

Podľa **Nižňanského – Valentoviča (2004)** financovanie úloh územnej samosprávy je a bude kombináciou vlastných príjmov a transferov. Ich pomer závisí od pomeru originálnych kompetencií, preneseného výkonu štátnej správy a špeciálnych vládnych programov.

Základným nástrojom financovania kompetencií obce je rozpočet obce. Rozpočet obce je vymedzený zákonom č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Rozpočet obce má príjmovú a výdavkovú časť. Pred jeho schválením je obec povinná ho zverejniť na 15 dní, aby sa k nemu mohli obyvatelia obce vyjadriť. V rozpočte obce sú tiež premietnuté aj zdroje financovania samosprávnych originálnych kompetencií obce aj preneseného výkonu štátnej správy, ako aj výdavky vynaložené obcou na ich výkon. Rozpočet musí obce členiť na bežné príjmy a bežné výdavky (bežný rozpočet), kapitálové príjmy a kapitálové výdavky (kapitálový rozpočet) a finančné operácie.

Podľa **Nižňanského (2006)** sa v súlade s projektom decentralizácie vo dvoch etapách (2004 - 2005), po uskutočnení komplexnej daňovej reformy, zaviedol nový systém financovania samosprávnej pôsobnosti obcí. Cieľom bolo posilnenie daňových príjmov obcí, a zavedenie nového spôsobu finančného vyrovnávania bežných príjmov a výdavkov obce.

Fiškálna decentralizácia nadväzuje na daňovú reformu a na prenos kompetencií zo štátnej správy na obce. Jej realizáciou získala územná samospráva mimoriadne dôležitý

---

nástroj, rozhodovanie o vlastných príjmoch, výrazne posilňujúci autonómnosť samosprávy. Podstatou zmeny je prechod od poskytovania dotácií zo štátneho rozpočtu k financovaniu samosprávnej pôsobnosti prostredníctvom daňových príjmov.

Financovanie originálnych kompetencií obce, podľa § 5 ods. 3 zákona č. **583/2004** Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sú zdrojom financovania originálnych kompetencií obce predovšetkým jej vlastné príjmy, a to:

- a) výnosy miestnych daní a poplatkov podľa zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady,
- b) nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií,
- c) výnosy z finančných prostriedkov obce,
- d) sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
- e) dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- f) podiely na daniach v správe štátu podľa zákona č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy.

O použití vlastných príjmov obce rozhoduje samostatne. To neplatí pri dare, ak darca určí účel, na ktorý sa majú darované finančné prostriedky použiť.

Podľa **Balážovej (2007)** rozpočet obce je ekonomická kategória, ktorú definujeme a analyzujeme ako peňažný fond, bilanciu, nástroj fiškálnej politiky a v prenesenom zmysle slova aj zákon, pretože je každoročne schvaľovaný obecným zastupiteľstvom ako najvyšším zastupiteľským orgánom na miestnej úrovni.

Podľa **Belajovej – Balážovej (2004)** obec financuje svoje potreby:

- z vlastných príjmov,
- zo štátnych dotácií,
- z ďalších zdrojov.

Vlastné príjmy tvoria:

- a) príjmy z majetku obce,
- b) výnosy z miestnych daní a z miestnych poplatkov,
- c) podiely na daniach v správe štátu,

-
- d) výnosy z pokút uložených za priestupky,
  - e) iné príjmy.

1.5 Podmienky a predpoklady existencie spoločných obecných úradov

Právny rámec vytvárania a zriaďovania spoločných obecných úradov je daný zákonom SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Prechodom kompetencií zo štátnej správy sa rozširujú pôsobnosti obcí, čo podmieňuje intenzifikáciu spolupráce obcí na uskutočnenie konkrétnej úlohy alebo zabezpečenie činnosti. V súčasnosti platná právna úprava v § 20 a zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov vymedzuje vnútroštátnu alebo medziobecnú spoluprácu formou zmluvy, pri ktorej nevzniká právnická osoba. Na platnosť zmluvy je potrebná nadpolovičná väčšina všetkých členov obecného zastupiteľstva každej obce, ktorá je účastníkom zmluvy.

Podľa **Berčíka – Loveckého (2003)** pri riešení problémov optimalizácie spoločného zabezpečovania úloh viacerými obcami je potrebné zohľadňovať aj:

- početnosť (frekvenciu) potrieb zabezpečovania konkrétnych úloh,
- mieru ich spoločenskej naliehavosti (akútnosť problematiky),
- náročnosť budovania spoločných organizačno – administratívnych štruktúr,
- vybavenosť informačnými technológiami a ich väzba na štruktúru štátneho informačného systému,
- uplatnenie transparentnej formy financovania spoločných úloh,
- možné posúdenie ekonomickej efektívnosti uplatnenia uvažovanej formy zabezpečovania spoločnej úlohy.

Podľa **Ifčíča (2002)** spoločné obecné úrady je možné zriaďovať na:

- A) výkon originálnych kompetencií obcí – jedinými kritériom je efektívnejšie zabezpečovanie originálnych kompetencií, napr. účtovná správa majetku, hospodárska správa základných škôl, ich počet, dislokácia, financovanie, zameranie spoločného úradu závisí len na rozhodnutí združených obcí.

B) zabezpečenie preneseného výkonu štátnej správy obcami – financovanie a metodické riadenie vykonáva štát. pri prenesenom výkone štátnej správy je limitujúcim faktorom predovšetkým výška štátom poskytnutých finančných prostriedkov obcí a iných materiálnych prostriedkov.

Podľa **Vavrinca (2003)** základné náležitosti zmluvy o zriadení spoločného obecného úradu sú:

- sídlo spoločného obecného úradu,
- počet zamestnancov a jeho organizácia,
- spôsob financovania jeho nákladov,
- určenie starostu, ktorý bude štatutárnym orgánom v majetkovoprávných veciach a pracovnoprávných veciach týkajúcich sa zamestnancov spoločného obecného úradu.

Správnym orgánom je vždy starosta dotknutej obce, pre ktorú spoločný obecný úrad činnosť alebo úlohu zabezpečuje. O sporných veciach a záväzkoch, ktoré vzniknú zo zmluvy o zriadení spoločného obecného úradu a o ktorých sa nedá dohodnúť, rozhoduje príslušný súd na návrh ktorejkoľvek obce, ktorá je účastníkom zmluvy.

Podľa **Belajovej – Balážovej (2004)** sú hlavné úlohy spoločných obecných úradovní najmä:

- odborná príprava podkladov na rozhodovaciu činnosť príslušných starostov v správnom konaní,
- odborná príprava návrhov na normotvornú právomoc obcí (príprava návrhov všeobecne záväzných nariadení obce)
- príprava podkladov na rozhodovanie obecných zastupiteľstiev príslušných obcí a orgánov nimi zriadených,
- ďalšie funkcie, napr. spoločná podateľňa a výpravňa písomností.

Podľa **Vavrinca (2003)** sa spoločné obecné úrady zriaďujú na vykonávanie originálnych pôsobností – samosprávnych kompetencií alebo na plnenie úloh štátnej správy – prenesených kompetencií.

Medzi kompetencie, ktoré sú najčastejšie predmetom činnosti spoločných obecných úradov, patria:

- stavebné konanie,
- pozemné komunikácie,
- ochrana prírody,
- vodné hospodárstvo,
- opatrovateľské služby,
- územné plánovanie,
- vyvlastňovacie konanie,
- regionálny rozvoj,
- školstvo,
- zdravotníctvo,
- cestovný ruch.

Najčastejšie sa spoločné obecné úrady zakladajú na spravovanie stavebného konania, táto kompetencia je veľmi zložitá a náročná. Ak by ju mala vykonávať každá obec sama, dochádzalo by k neefektívnemu využívaniu zdrojov.

Ďalšou kompetenciou, ktorú často spravujú spoločné obecné úrady je otázka pozemných komunikácií a územného plánovania.

Podľa **Balogha a kol. (2003)** spoločný obecný úrad, ktorý bude plniť jednotlivé úlohy pre obce, bude mať určitý počet zamestnancov. Zamestnávateľom týchto zamestnancov je obec, s ktorou má zamestnanec uzatvorenú pracovnú zmluvu. To znamená, že štatutárnym orgánom v pracovnoprávných vzťahoch môže byť len starosta obce, s ktorou má zamestnanec uzatvorený pracovný pomer.

Úlohy zverené zákonom obciam, ktoré budú zriaďovať spoločný obecný úrad môžu zabezpečovať:

- len zamestnanci obce, ktorá je sídlom spoločného obecného úradu,
- zamestnanci týchto obcí určení pre tento výkon v sídlach týchto obcí, ktoré spoločný obecný úrad zriaďujú,
- zamestnanci týchto obcí určení pre tento výkon v sídle spoločného obecného úradu.

Dôležitou súčasťou chodu spoločných obecných úradov bude komplexné materiálne – technické zabezpečenie.

Riešenie bude závisieť od vybavenosti poverenej obce alebo od individuálnych rozhodnutí zúčastnených partnerov. V záujme plynulého zabezpečenia chodu spoločných obecných úradov však v oblasti majetkovej účasti by malo byť zmluvne vopred dohodnuté:

- spôsob nadobudnutia majetku, resp. majetkové vklady pri zakladaní spoločného obecného úradu,
- vedenie evidencie majetkových prírastkov, úbytkov, hmotný majetok, nehmotný majetok,
- vysporiadanie majetkových účastí:
  - pri vystúpení niektorej obce,
  - pri znehodnotení majetku (pokles hodnoty),
  - pri predaji, resp. inej zmene vlastníctva,
  - pri likvidácii, transformácii a pod.

Pri zakladaní a fungovaní spoločných obecných úradov sa obce stretávajú s mnohými problémami. Problémy sú spojené najmä s reformou verejnej správy a následným prechodom kompetencií, kedy na obce prešli povinnosti, ale nie financie.

Problémy:

- 1) Problém presunu finančných prostriedkov.
- 2) Ďalšie náklady z vlastných zdrojov pri vytváraní spoločných obecných úradov.
- 3) Absencia rozhodnutia o budúcnosti miestnej štátnej správy.
- 4) Meniace sa údaje a počty o presúvaných funkčných miestach, čo je kľúčová informácia poskytujúca dôležitú orientáciu pre každý zamýšľaný spoločný úrad.

Podľa **Ifčiča (2002)** finančná participácia obcí na financovaní spoločného obecného úradu je pri prenesenom výkone štátnej správy zabezpečovaná zo zdrojov štátneho rozpočtu a na originálne kompetencie z rozpočtov jednotlivých obcí. Súhrn jednotlivých príspevkov obcí však musí pokrývať skutočné náklady spoločného obecného úradu – úradovne.

1.6 Kompetencie samosprávnych celkov a ich výkon v európskych krajinách

Kameníčková (2001), do postavenia a kompetencií miestnej správy v Holandsku zasahuje výrazne centralistický systém štátnej správy. Medzi kompetencie obecných

---

samospráv patrí plánovanie bytovej výstavby, kultúrne budovy a aktivity, mestská, cestná a koľajová doprava, protipožiarna ochrana, námorné prístavy a vnútrozemské vodné cesty, zber odpadu, mestské nemocnice, diaľkové vykurovanie, dodávky plynu, kúpaliská a športové zariadenia, parky a otvorené priestory, vzdelávanie.

Čechák (2009), obce Francúzska majú viac než 36 000 municipalít. Zástupcovia sú volení na šesť ročné funkčné obdobie. Starosta vykonáva územnú samosprávu a časť štátnej správy. Na čele obecného úradu stojí tajomník. Kompetencie obcí sú pomerne rozsiahle. Zodpovedajú za:

- Základné školy, uskutočňovanie zásad sociálnej politiky
- Za zaist'ovanie kultúrnych a športových aktivít a za
- Poskytovanie verejných a verejne prospešných služieb (odpadové hospodárstvo, zásobovanie vodou a čistenie, miestna verejná doprava, miestne komunikácie, verejná zeleň a verejné priestranstvo.

V Maďarsku zákon o miestnej samospráve vymedzuje jej základné práva, typy, povinné funkcie a ekonomickú základňu jej fungovania. Územná samospráva existuje na úrovni miestnej a krajskej. Nie sú medzi nimi vzťahy podriadenosti a nadriadenosti. Do kompetencií miestnej samosprávy patria: materské škôlky, základné školy, ďalšie verejné vzdelávacie inštitúcie, knižnice, podpora športu, základná zdravotná starostlivosť a sociálna starostlivosť, cintoríny, likvidácia odpadu, verejné priestranstvá, územný rozvoj, ochrana životného prostredia, zásobovanie vodou, kanalizácia, protipovodňová prevencia, verejné komunikácie, osvetlenie, profesionálna požiarna ochrana, verejný poriadok a civilná ochrana. (**Kameničková 2001**).

Podľa **Hrabalovej (2004)** je v Českej republike najnižšia územná správna jednotka obec, v ktorej sa združujú jednotliví obyvatelia a ich cieľom je starať sa o rozvoj svojho územia a uspokojovať potreby obyvateľov. Obec má:

- Obligátorne kompetencie, čo znamená, že sama rozhoduje a vykonáva svoje rozhodnutia s ohľadom na charakter a špecifiká svojho územia,
- Prenesené kompetencie, v rámci ktorých vykonáva štátnu správu, čo znamená, že štát na obce delegoval časť svojich výkonných kompetencií, ale rozhodovacie kompetencie zostávajú na úrovni štátu.

Kameníčková (2001), Estónsko – rok 1994 sa stal rokom, v ktorom bolo ukončené prechodné obdobie a do platnosti stúpila rada nových zákonov. Patril tu zákon o organizácii územnej samosprávy, Zákon rozpočtu miest a obcí, Zákon o miestnych daniach a zákon o územnom administratívnom usporiadaní.

Hlavnými dôsledkami týchto zákonov bolo:

- Vytvorenie jednej úrovne územnej samosprávy (miest a obcí), kraje boli prevedené pod štátnu správu, 6 miest, ktoré vykonávali funkcie oboch úrovní sa stalo normálnymi mestami
- Zákon podrobne vymedzil funkcie a právomoc obcí, ktoré sú jednotné pre všetky obce, niektoré funkcie, ktoré vykonávali kraje, ako sú učňovské školy, detské domovy, ústavy pre postihnutých a výber daní, boli prevedené na štát
- Došlo k oddeleniu úradu tajomníka a starostu obce
- Zmenila sa štruktúra rozpočtu samosprávy
- Dôležitosť získali regionálne združenia obcí.

Obce môžu vykonávať len to, čo je im uložené zákonom alebo na čom sa s centrálnou vládou dohodnú. K jej základným úlohám patrí poskytovanie služieb v oblasti školstva, rekreačných aktivít a sociálnej starostlivosti. Niektoré miestne verejné služby môžu obce nakupovať od súkromného sektora. K významným funkciám obce patrí aj starostlivosť o oddychové a kultúrne aktivity, patria sem knižnice, kultúrne centrá, múzeá, športové strediská a ďalšie rekreačné zariadenia.

Kypetová (2006) Portugalsko, jeho jediný stupeň samosprávy tvorí v skutočnosti dve úrovne: obce a farnosti. Členovia obecných zastupiteľstiev sa automaticky stávajú predstaviteľmi farností a ďalej priamo volenými zastupiteľmi so štvorročným funkčným obdobím. Výkonným orgánom je obecná rada. Portugalsko tak patrí ku krajinám s najmenším podielom samosprávy na verejných výdavkoch. Zákon vymenováva 16 oblastí, v ktorých by obce mali získať dodatočné kompetencie. Okrem tradičných ako je školstvo, šport a voľný čas alebo bývanie sa vo výpočtoch objavuje napríklad aj ochrana spotrebiteľa alebo zahraničná spolupráca v rámci Európskej únie ale portugalsky hovoriacich zemí. Obce môžu právomoci delegovať na farnosti, samozrejme aj pre ne zákon ustanoví tento krát 11 oblastí pôsobnosti.

Kameníčková (2001) uvádza, že najnižšími samosprávnymi jednotkami vo Francúzku sú obce a mestá. Kompetencie, ktoré obce vykonávajú delia do nasledovných troch skupín:

- záväzné – základné školstvo, údržba ciest a cintorínov, sociálne služby,
- tradičné – správa vodovodov, trhovísk a kanalizácie,
- fakultatívne – získavanie finančných prostriedkov prostredníctvom podnikania.

Obce majú v správe múzeá a knižnice, pričom dozor nad nimi vykonáva štát. Školská doprava patrí mestám a je nimi aj platená, mimo ich územia je hradená departementom. Od roku 1996 sú obce zodpovedné za zriaďovanie základných škôl, za ich výstavbu a údržbu.

Galvasová (2008), nemecké obce vykonávajú úlohy v samostatnej a prenesenej pôsobnosti. Prenesenú pôsobnosť za obce vždy plní ich spoločný správny úrad. Oblasť samostatnej pôsobnosti je napríklad v Sasku rozdelená na dve časti. Úlohy povinné musí obec zaisťovať ako napríklad základne školy, kanalizáciu, požiarnu ochranu. O dobrovoľných úlohách rozhoduje obec celkom sama (podpora podnikania, cestovného ruchu, všeobecná sociálna starostlivosť).

Kameníčková (2001), miestna samospráva v Nemecku vlastné kompetencie obcí delí na:

- povinné pôsobnosti medzi, ktoré patrí zabezpečenie vody, plynu a energie, správa ciest, stavebné plánovanie a pod.
- dobrovoľné pôsobnosti, medzi ktoré patria servisné služby občanom (zriaďovanie múzeí, športovísk).

Obce majú aj prenesený okruh pôsobností, ktoré predstavujú úlohy vyplývajúce zo zákonov spolku a krajiny a plnia ich na základe podkladov štátnych orgánov.

Palúš (2002), územie Talianska sa delí na obce, provincie a oblasti. Obce zabezpečujú kompetencie v rámci sociálnych služieb (otázky bývania, školstva, vzdelávania, kultúrny život v obci, starostlivosť o zdravotnícke zariadenia), v rámci ekonomického rozvoja (podpora obchodných aktivít, poľnohospodárstvo, turistika

---

a pod.) a v oblasti využitia územia obce (verejné práce, ochrana životného prostredia, miestna doprava, územné plánovanie).

Kameníčková (2001), územná samospráva v Lotyšsku je rozdelená do troch typov. V prvej skupine nájdeme samosprávu veľkých miest, ktoré vykonávajú pôsobnosti obcí a regiónov. V druhej skupine je samospráva vidieckych obcí a miest. Tretiu skupinu tvorí samospráva krajov. Obce nie sú podriadené krajským orgánom.

Nižňanský (2009) konštatuje, že rozlišovanie samosprávnej pôsobnosti a preneseného výkonu pôsobnosti štátnej správy má silné postavenie v stredoeurópskej tradícii a siaha k reformám v roku 1808 v Prusku. Takéto rozlišovanie je možné pozorovať aj v iných juhoeurópskych tradíciách. Tam, kde to platí, majú prenesené úlohy najmä povahu regulačnú, nie povahu zabezpečovania služieb. Napríklad vo Francúzsku sú prenesenými funkciami také, ktoré sa zabezpečujú pod priamym dohľadom prefekta, rovnako v Taliansku spadajú pod priamy dohľad prefekta úlohy týkajúce sa zdravia obyvateľstva, verejnej bezpečnosti, stavebnej kontroly, miestnej polície alebo všeobecného verejného poriadku.

Kameníčková (2001), V Lotyšsku zákon o samospráve z roku 1994 vymedzuje funkcie obcí, ktoré sú rozdelené do troch skupín:

- 1) trvalé – zabezpečenie verejných statkov, zlepšovanie podmienok v obci, využívanie verejných vodných zdrojov a lesov, vzdelávanie, podpora kultúrnych aktivít, uchovávanie tradičných kultúrnych hodnôt, ochrana kultúrnych pamiatok, zdravotná starostlivosť a zdravý životný štýl, sociálne služby a služby pre domácnosti s nízkymi príjmami, domovy dôchodcov, detské domovy a azylové domy, adoptívna a pestúnska starostlivosť, podpora bývania pre obyvateľov, podpora podnikania a opatrenia na zníženie nezamestnanosti, vydávanie licencií a povolení k podnikateľskej činnosti, dohľad nad poriadkom a bezpečnosťou, územné plánovanie, monitorovanie stavebných aktivít, vedenie matríc, zber údajov pre potreby národnej štatistiky, organizácia volieb do obecných zastupiteľstiev,
- 2) dočasné – pozemková reforma, obnova majetkových práv, privatizácia,
- 3) dobrovoľné – miestny orchester, turistické služby.

Palúš (2002) vo Veľkej Británii orgány samosprávy môžu na základe zákona o miestnej samospráve z roku 1972 vykonávať jedine tie právomoci, ktoré im zverí formou zákona parlament. Farnosti (obce) s viac ako 300 obyvateľmi si v zmysle zákona utvárajú osobitný samosprávny orgán – radu farností, do pôsobnosti, ktorej patrí napr. údržba ciest, chodníkov, parkov a iných verejných priestranstiev, môžu spravovať rekreačné zariadenia, cintoríny, pamätníky, zabezpečujú verejné osvetlenie, prevádzkujú parkoviská a pod.

Nižňanský (2009), v severoeurópskej tradícii sa nerozlišujú prenesené a „originálne“ kompetencie, ale rezortné právne normy definujú celoštátne požiadavky, ktoré musia samosprávy dodržiavať. Napríklad v Británii existuje niekoľko úloh vykonávaných v mene centrálnej vlády alebo iných verejných orgánov a tieto sú centrálnou vládou hradené. Ide však o minimum úloh (registre, príspevok na bývanie), ktoré sú silne regulované a na Slovensku ich považujeme za výhradne štátnu úlohu.

---

2 CIEĽ PRÁCE

Decentralizáciou kompetencií prebrali obce mnohé úlohy zo štátnej správy. Na kvalitné a efektívne zabezpečenie tohto výkonu prenesených kompetencií zo štátnej správy na samosprávu, ako aj zabezpečenie originálnych kompetencií samosprávy, boli zriadené Spoločné obecné úrady.

Cieľom diplomovej práce je zhodnotiť a komparovať poskytované služby a úroveň finančného hospodárenia spoločných obecných úradov. Analyzovať úlohy a mieru zabezpečenia originálnych a prenesených kompetencií obcí pomocou spoločných obecných úradov vo vybraných miestnych samosprávach a porovnať činnosti spoločných obecných úradov podľa jednotlivých úsekov a spôsob finančného zabezpečenia ich výkonu spoločnými obecnými úradmi. Navrhnuť ďalšie metódy pre efektívnejšiu správu kompetencií prostredníctvom spoločných obecných úradov.

Parciálne ciele:

- výber a charakteristika vybraného územia a obcí ako sídla spoločných obecných úradov,
- analýza výkonu kompetencií prostredníctvom spoločných obecných úradov,
- analýza činnosti na úseku stavebného úradu,
- analýza financovania na úseku stavebného úradu,
- porovnanie spoločných obecných úradov na úseku stavebného poriadku,
- návrhy a odporúčania na zlepšenie činnosti spoločného obecného úradu.

---

3 METODIKA PRÁCE

Na dosiahnutie vytýčeného cieľa som pri spracovaní diplomovej práce zvolila nasledovnú postupnosť krokov:

1. *Štúdium odbornej literatúry a časopisov, zákonov a ďalších právnych predpisov* ako aj interných dokumentov, ktoré mi boli poskytnuté zo Spoločných obecných úradovní, pracovných materiálov a internetových zdrojov.
2. *Výber objektu komparácie.* Objektom porovnávania v diplomovej práci sú Spoločné obecné úrady Vyšný Hrabovec so sídlom v meste Stropkov a Nižný Orlík so sídlom v meste Svidník. Skúmanie objektov bolo zamerané na výkon stavebného úradu jednotlivých spoločných obecných úradovní.

Ide o:

- Spoločný obecný úrad stavebný v obci Vyšný Hrabovec

Združené obce Spoločného obecného úradu vo Vyšnom Hrabovci:

Baňa, Breznica, Breznička, Bukovce, Bystrá, Bžany, Duplín, Gribov, Havaj, Chotča, Jakušovce, Kolbovce, Korunková, Kožuchovce, Krišľovce, Kručov, Krušinec, Lomné, Makovce, Malá Poľana, Miková, Miňovce, Mrázovce, Olšavka, Potoky, Potôčky, Soľník, Staškovce, Šandal, Tisinec, Tokajík, Turany nad Ondavou, Varechovce, Veľkrop, Vislava, Vladiča, Vojtovce, Vyškovce, Vyšný Hrabovec, Vyšná Olšava.

- Spoločný obecný úrad stavebný v obci Nižný Orlík.

Združené obce Spoločného obecného úradu v Nižnom Orlíku:

Belejovce, Beňadikovce, Bodružal, Cernina, Cigla, Dlhoňa, Dobroslava, Dubová, Havranec, Hrabovčík, Hunkovce, Jurkova Voľa, Kapišová, Kečkovce, Korejovce, Krajná Bystrá, Krajná Poľana, Krajná Porúbka, Krajný Čierno, Kružlová, Kurimka, Ladomirová, Medvedie, Mestisko, Miroľa, Mlynárovce, Nižná Jedľová, Nižná Pisaná, Nižný Komárnik, Nižný Mirošov, Nižný Orlík, Nová Polianka, Príkra, Pstriná, Rakovčík, Rovné, Roztoky, Stročín, Svidnička, Šarbov, Šarišský Štiavnik, Šemetkovce, Vagríneec, Vápeník, Vyšná Jedľová, Vyšná Pisaná, Vyšný Komárnik, Vyšný Mirošov, Vyšný Orlík.

-
3. *Analýza výkonu kompetencií prostredníctvom spoločných obecných úradov.* Pri skúmaní predmetnej činnosti som použila metódu indukcie, dedukcie a predovšetkým metódu komparácie.
  4. *Analýza činnosti na úseku stavebného úradu.* Dôvodom skúmania činnosti stavebných úradov ako výkonu kompetencií bolo dobré získavanie informácií o tejto činnosti a možnosť komparácie ich príjmov a výdavkov.
  5. *Analýza financovania na úseku stavebného úradu.* Referenčné obdobie skúmania sú roky 2008 a 2009. Z dôvodu zavedenia eura 1.1.2009 boli všetky údaje v slovenských korunách z roku 2008 prekonvertované na euro. Prepočítavaný kurz 1 eura ku 1 slovenskej korune je 30,1260 eur. Porovnávané údaje, čiže príjmy a výdavky boli získané z predložených vypracovaných tabuliek a výkazov činnosti stavebného úradu.
  6. *Porovnanie Spoločných obecných úradovní na úseku stavebného úradu.* V tejto časti je porovnanie príjmov, výdavkov, vybavených a nevybavených podaní Spoločného obecného úradu Nižný Orlík a Spoločného obecného úradu Vyšný Hrabovec.
  7. *Návrhy a odporúčania na zlepšenie činnosti spoločných obecných úradov* sú vypracované na základe analýzy zrealizovaných výkonov stavebných úradov.
  8. *Záver.* V závere je zhrnutie všetkých doterajších poznatkov o výkone spoločných obecných úradov.

---

4 VÝSLEDKY PRÁCE

4.1 Charakteristika okresu Stropkov

Okres Stropkov sa zaraďuje medzi malé okresy. Počet obyvateľov okresu je 20 789 a rozloha je 389 km². Rozprestiera sa na severo-východnom Slovensku, jeho tvar je pretiahnutý od severu na juh. Hraničí so 4 okresmi Prešovského kraja (Medzilaborce, Humenné, Vranov nad Topľou a Svidník). Žije tu približne 21 000 ľudí.

Obrázok 1 Poloha okresu Stropkov

Administratívnym a spoločenským centrom sa stalo mesto Stropkov. Severná hranica v 2 km dlhom úseku je zároveň aj štátnou hranicou s Poľskom. Leží v geomorfologických celkoch Vonkajších Karpát: Ondavskej a Laboreckej vrchovine, v nadmorskej výške 691 m, na vrchu Klin na hraniciach s Poľskom, je najvyšší bod územia. Územie sa postupne znižuje od severu na juh, kde sa nachádza najnižší bod okresu, a to pri hladine vodnej nádrže Veľká Domaša v katastri obce Bžany. Geologická stavba okresu je jednoduchá. Tvorí ju paleogénny flyš, v ktorom sa jednotvárne, s premenlivým zastúpením, striedajú vrstvy pieskovcov, ílovcov a slieňovcov. Najnižšie časti okresu patria do teplej klimatickej oblasti, ktorá s narastajúcou nadmorskou výškou prechádza do mierne teplej až chladnej klimatickej oblasti. Najväčšou riekou v oblasti je Ondava, do ktorej sa zľava vlieva Chotčianka. Zasahuje sem aj severná časť vodnej nádrže Veľká Domaša, ktorá je významným zdrojom vody pri nedostatku jej podzemných zásob vo flyšovej oblasti. Z pôdných druhov majú najväčší podiel hnedé lesné pôdy kambizeme. Ondavu a jej prítoky lemujú nívne pôdy fluvizeme. V Chránenej krajinej oblasti Východné Karpaty na severe okresu rastú chránené druhy rastlín najčastejšie. Živočíšnu ríšu tu najčastejšie zastupuje diviak lesný, jeleň lesný, srnec lesný, zajac poľný a ďalší z fauny listnatých lesov, polí a lúk. K vzácnym a chráneným druhom patrí

---

vlk dravý, rys ostrovid, kuna lesná, jazvec lesný, krkavec čierny, bocian čierny, myšiak hôrny, sova dlhochvostá, výr skalný. Okres Stropkov patrí medzi okresy s najmenšou plochou chránených území. Svojou malou časťou sem zasahuje Chránená krajinná oblasť Východné Karpaty. V tomto okrese je jedno maloplošné chránené územie.

Priemysel v okrese je málo rozvinutý vďaka svojej krátkej histórii. Najvýznamnejšie závody v Stropkove sú Tesla, ktorá vyrába telefónne zariadenia a prístroje a elektroinštalačné produkty a strojársky závod. Menšou prevádzkou je tehelňa v Tisinci. Poľnohospodárska pôda je z polovice využívaná ako orná pôda. Živočíšna výroba iba mierne prevyšuje nad rastlinnou. V okrese nie je žiadne železničné spojenie. Stropkovom vedie štátna cesta I. triedy č. 1/15. Stropkov je od Prešova vzdialený 55 km, od Bratislavy 485 km. Pre cestovný ruch je najvýznamnejšia rekreačná oblasť vybudovaná v severnej časti vodnej nádrže Veľká Domaša, kam za oddychom prichádzajú domáci aj zahraniční turisti.

Veľká časť územia súčasného okresu patrila od 13. storočia do r. 1848 do Zemplínskej stolice, do r. 1922 do Zemplínskej župy. Severozápadná časť územia od Stropkova a Chotče patrila do Šarišskej stolice, potom do Šarišskej župy. V r. 1822 boli k Šarišskej stolici (neskôr župe) pričlenené ďalšie obce dnešného okresu Stropkov (Bokša, Šandal, Veľké Bukovce, Veľké Staškovce, Vyšná Vladiča a Veľká Driečna). Pri administratívnom členení v r. 1923 okres Stropkov nebol zriadený a jeho územie bolo rozdelené medzi okresy Vyšný Svidník, Medzilaborce, Giraltovce a Vranov nad Topľou. V r. 1925 z celého okresu Vyšný Svidník a častí okresov Giraltovce, Humenné a Vranov nad Topľou bol vytvorený okres Stropkov, podstatne väčší ako súčasný. Časť jeho východného územia patrila do okresu Medzilaborce a západne od obcí Mlynárovce a Rakovčiek až k hraniciam s Poľskom okresu Svidník, na juhovýchode bol okres Stropkov väčší o územie 4 obcí okresu Humenné (Rohožník, Vyšná Sitnica a Košarovce) a územie 7 dnešných obcí okresu Vranov nad Topľou (Piskorovce, Ďapalovce, Nová Kelča, Rafajovce, Holčíkovce, Giglovce a Girovce). V r. 1949 sa okres Stropkov o polovicu zmenšil, pretože na severozápade jeho územia vznikol samostatný okres Svidník. V r. 1925-1928 patril okres Stropkov do Podtatranskej župy, v r. 1938-1945 do Šarišsko-zemplínskej župy a v r. 1949-1960 do Prešovského kraja. Okres Stropkov zanikol v r. 1960 a jeho územie sa pričlenilo k okresom Bardejov a Humenné. Od r. 1968 patrilo jeho územie k novovytvorenému okresu Svidník. Okres Stropkov má 43 obcí, z toho 1 mesto: Stropkov. Vo vidieckych sídlach žije 49 % obyvateľov okresu, čo je asi 6 % nad hodnotou slovenského priemeru. Viac ako 2000

---

obyvateľov nemá žiadna vidiecka obec. Podľa počtu obyvateľov je okres Stropkov tretí najmenší na Slovensku (po Medzilaborciach a Turčianskych Tepliciach), čomu zodpovedá aj malá hustota zaľudnenia, nedosahujúca ani polovicu slovenskej hodnoty. Sídla sú väčšinou malé, po území okresu rozmiestnené rovnomerne. V okresnom meste žije viac ako polovica obyvateľov okresu. Vývoj počtu obyvateľov za posledných 150 rokov možno zobraziť mierne stúpajúcou krivkou.

4.2 Charakteristika okresu Svidník

Okres Svidník patrí medzi menšie okresy. Počet obyvateľov je 33 208 a jeho rozloha 550 km². V okrese Svidník je 68 obcí, z toho 2 mestá: Svidník a Giraltovce. Leží na severovýchodnom Slovensku a jeho územie sa ťahá zo severu na juh. Severná časť územia je niekoľkonásobne širšia ako južná.

Obrázok 2 Poloha okresu Svidník

Dlhá severná hranica okresu je súčasne štátnou hranicou s Poľskom. Okres susedí so 4 okresmi Prešovského kraja (Stropkov, Vranov nad Topľou, Prešov a Bardejov). Okres sa nachádza v Ondavskej a Laboreckej vrchovine. Nadmorská výška narastá od juhu na sever. Najvyšším bodom územia je vrch Kačurák v Laboreckej vrchovine, na hranici s Poľskom, vo výške 688 m nad morom. Na mieste, kde rieka Topľa opúšťa okres, v katastri obce Železník, sa nachádza najnižší bod okresu - 170 m nad morom. Povrch územia je prevažne vrchovinový. Najvyššie chrbty v pohoriach a vystupujúce vrchy tvoria odolné pieskovce. Okresom a tiež cez okresné mesto preteká rieka Ondava, do ktorej sa vlieva z ľavej strany Lodomírka. Na juhozápade územie pretína rieka Topľa. Vyskytujú sa aj menšie lužné lesy a ostrovy borovic. Vzácné rastliny nájdeme v pohraničnej oblasti patriacej do Chránenej krajinskej oblasti Východné Karpaty. Fauna patrí väčšinou do spoločenstva listnatého lesa, polí a lúk, preto tu žije diviak lesný,

---

srnec lesný, jeleň karpatský, zajac poľný, z chránených živočíchov vlk dravý, jazvec lesný, vydra riečna, výr skalný, mlok karpatský, mlok veľký, salamandra škvrnitá, haja červená, myšiak lesný. Na územie okresu zasahuje Chránená krajinná oblasť Východné Karpaty, ktorá zahŕňa časť vrcholových častí Nizkých Beskýd. Z maloplošných území sú zastúpené tri typy v celkovom počte 5 území. Je to národná prírodná rezervácia Komárnická jedlina, 3 prírodné rezervácie: Dranec, Mirol'ská slatina, Radomka a chránený areál Slatina pri Šarišskom Štiavniku.

Z obdobia spred 2000 rokov pred Kristom sa našli dôkazy o existencii takzvaného ľudu východoslovenských mohýl.

Pokladom cestovného ruchu okresu Svidník sú drevené chrámy rozosiate po celom jeho území. V okrese je spolu 10 chrámov východného obradu. Jedným z najimpozantnejších je Chrám svätého Mikuláša v obci Bodružal. Má tri veže. Zrubová konštrukcia v tvare troch štvorcov rozostavených na jednej osi symbolizuje Svätú Trojicu. Chrám zasvätený sv. Michalovi Archanjelovi v Ladomírovej bol postavený roku 1742. Súčasťou stavby je zvonica, cintorín a zrubová ohrada. Obidva chrámy sú od roku 2008 zaradené do zoznamu UNESCO. Krásu týchto stavieb dotvára i unikátna prírodná scenéria, v ktorej sú spravidla posadené.

Hospodárstvo okresu sa sústreďuje predovšetkým v okresnom meste. Ťažiskové sú najmä tri priemyselné odvetvia: strojárstvo, potravinárstvo a odevný priemysel. Existujúce firmy - Potravinárske strojárne Svidník a TPS sa zameriavajú na výrobu strojov a zariadení pre potravinársky priemysel. Závod SVIK, s.r.o s talianskym kapitálom sa zameriava na výrobu luxusnej pánskej konfekcie. Okrem nich sa tu ešte nachádza bitúnok Sorbel v Stročíne na spracovanie mäsa. Druhým najvýznamnejším centrom okresu sú Giraltovce s kožiarskou výrobou. Perspektívne sa javí využívanie a spracovávanie drevnej hmoty, v súčasnosti sa však výrobou zaoberajú len menšie drevárske prevádzky. Orná pôda tvorí polovicu poľnohospodárskej pôdy. Dôležitým a najviac pestovanými plodinami sú zemiaky a obilniny, z toho najviac jačmeň. Pestuje sa aj ovos, raž a kukurica na kŕmne účely, v úrodnejších častiach okresu pšenica a na juhu aj cukrová repa, dobre sa darí aj d'ateline. Možno konštatovať, že živočíšna výroba prevláda nad rastlinnou. Najvýznamnejšou a zároveň najvyťaženejšou sa javí cesta z Prešova do Poľskej republiky cez Duklianský priesmyk a hraničný prechod pri Vyšnom Komárniku, s ktorou po dobudovaní sa počíta ako s rýchlostnou komunikáciou sever - juh. V okrese nie je železničná trať. Mesto Svidník je od Prešova vzdialené 55 km a od Bratislavy 490 km. Z hľadiska cestovného ruchu sa môže perspektívne vyvíjať oblasť

---

so vzácnymi drevenými kostolíkmi v Dobroslave, Ladamírovej, Miroli, Šemetkovciach, Bodružali, Hunkovciach, Korejovciach, Krajnom Čiernom, Nižnom Komárniku, Príkrej a vo Svidníku. Vo Svidníku je Slovenské národné múzeum - Múzeum ukrajinsko-rusínskej kultúry so skanzenom ľudovej architektúry a Múzeum Dezidera Millyho. Pravidelne sa tu konajú festivaly ukrajinskej a rusínskej kultúry. Atraktívne je aj často navštevované pamätné miesto 2. svetovej vojny - Duklianský priesmyk s pamätníkom československej armády na Dukle a s vojenským prírodným múzeom a Pamätníkom SA vo Svidníku, ktoré spravuje Vojenské historické múzeum vo Svidníku.

Územie súčasného okresu patrilo od 13. storočia do roku 1848 do Šarišskej stolice, neskôr do Šarišskej župy. V roku 1923, pri prvom administratívnom členení v novej ČSR, vznikol okres Vyšný Svidník, ktorý mal západnú a severnú hranicu zhodnú s hranicou dnešného územia okresu, rozdielne však boli hranice na východe a juhu. Na východe siahali až k obciam Krišľovce a Jakušovce, na juhu zas končili pri obciach Mlynárovce a Rakovčík. Okres Vyšný Svidník existoval len do roku 1925, kedy sa vytvoril nový okres Stropkov a doň bol včlenený celý okres Vyšný Svidník. Pri správnom členení v roku 1949 bol zo severnej polovice okresu Stropkov vytvorený okres Svidník. V roku 1960 síce okres Svidník zanikol, pretože bol celý pričlenený k okresu Bardejov, ale v roku 1968 bol opäť obnovený. Vznikol z východnej polovice okresu Bardejov a z časti okresu Humenné. V okrese Svidník z roku 1968 bol celý dnešný Stropkov a takmer celý dnešný okres Svidník. Územie 11 obcí (Giraltovce, Kobylnice, Mičakovce, Železník, Kračúnovce, Lúčka, Lužany pri Topli, Kalnište, Kuková, Želmanovce, Dukovce) na juhu patrilo okresu Bardejov. Počet obyvateľov nedosahuje ani polovicu celoslovenského priemeru a aj hustota zaľudnenia je veľmi malá. Neveľké sídla na území okresu sú rozmiestnené rovnomerne. V okresnom meste žije 38,3 % obyvateľov. Viac ako 2000 obyvateľov nemá žiadna vidiecka obec v okrese.

4.3 Charakteristika obce Nižný Orlík

Nižný Orlík leží v severnej časti Nízkyh Beskýd v nadmorskej výške okolo 260 m v údolí Ondavy. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1357 vo význame Orlíkova Poruba inak Nová Ves. Sídliisko založil šoltýs s usadlíkmi v polovici 14. storočia. Koncom 16. storočia bola obec malou dedinou, ktoré sa postupne zväčšovalo. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom a chovali dobytok. V roku 1600 bolo v sídlisku asi 7 poddanských domov a mlyn. Každá obec, v ktorej sa časom vyvinula

---

nejaká administratívna činnosť, sa usilovala opatriť svoje písomnosti svojim znakom, pečaťou, ktorá mala byť v podobe symbolu výrazom je špecifika, odlišujúce ju aspoň od obcí blízkeho okolia. Na pečati s kruhopisom je zobrazená dvojica bojujúcich orlov nad kopcom. V roku 1715 až 1720 tu postupne hospodáril 21 až 14 poddanských domácností, v roku 1828 bolo 63 domov a 476 obyvateľov, v roku 1900 bolo 394 obyvateľov a v roku 1970 324 obyvateľov.

Erb znázorňuje červený štít nad modrým vrškom, kde sú dva strieborné orly v zlatej zbroji. Je to hovoriaci erb podľa pečatidla obce z roku 1787. Erb bol prijatý obecným zastupiteľstvom 27. júna 2007 a je zapísaný v Heraldickom registri. Vlajka obce pozostáva zo šiestich pozdĺžnych pruhov v žltej, červenej, bielej, červenej, bielej a modrej farbe. Vlajka je ukončená tromi cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu. Medzi kultúrne dedičstvo tejto obce sa zaraďuje drevená zvonica z 18. storočia.

Účastníci zmluvy Spoločnej obecnej úradovne zriadili spoločný obecný úrad v Nižnom Orlíku so sídlom vo Svidníku, ktorý zabezpečuje výkon prenesených niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce podľa zákona NR SR č. 416/2001 Z. z. Štatutárnym orgánom v pracovnoprávných vzťahoch zamestnancov Spoločného obecného úradu a v majetkovoprávných vzťahoch týkajúcich sa Spoločného obecného úradu je starosta obce Nižný Orlík.

4.4. Charakteristika obce Vyšný Hrabovec

Obec Vyšný Hrabovec leží v Ondavskej vrchovine v nadmorskej výške okolo 180 m. Predpokladá sa, že sídlisko založil šoltýs s usadlíkmi v 2. polovici 14. storočia. Prvý písomný doklad o dedine pochádza z roku 1408. Bola majetkovou súčasťou stropkovského panstva. V roku 1600 bolo v sídlisku asi 8 poddanských domov, pravoslávny kostol a dom farára. V roku 1715 až 1720 tu hospodáril 5 poddanských domácností, a v roku 1828 bolo 21 domov a 152 obyvateľov. V roku 1900 tu bolo 81 obyvateľov a v roku 1961 obec obývalo 172 obyvateľov. Gréckokatolícky drevený kostol pochádzal z roku 1768, v 50. rokoch 20. storočia bol zbúraný. V roku 1928 bol postavený kostol spoločný pre rímskokatolíckych a gréckokatolíckych veriacich. Neskôr bol v obci postavený aj rímskokatolícky kostol. Za I. ČSR to bola poľnohospodárska obec. V roku 1965 bola pripojená k obci Turany nad Ondavou.

Medzi kultúrne dedičstvo tejto obce sa zaraďuje drevený gréckokatolícky kostol z roku 1768.

Účastníci zmluvy Spoločnej obecnej úradovne zriadili spoločný obecný úrad vo Vyšnom Hrabovci so sídlom v Stropkove, ktorý zabezpečuje výkon prenesených niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce podľa zákona NR SR č. 416/2001 Z. z. Štatutárnym orgánom v pracovnoprávných vzťahoch zamestnancov Spoločného obecného úradu a v majetkovoprávných vzťahoch týkajúcich sa Spoločného obecného úradu je starosta obce Vyšný Hrabovec.

V tabuľke 1 je uvedený zoznam obcí spadajúcich pod Spoločnú obecnú úradovňu okresu Stropkov. Táto tabuľka pozostáva zo 41 obcí, prvej písomnej zmienky o obci, nadmorskej výšky obce a počet obyvateľov k 31.12.2008.

Tabuľka 1

Zoznam obcí spadajúcich pod Spoločnú obecnú úradovňu vo Vyšnom Hrabovci

Obec	Prvá písomná zmienka	Nadmorská výška obce v m	Počet obyvateľov k 31.12.2008
Baňa	1957	413	184
Breznica	1404	176	734
Breznička	1430	235	116
Brusnica	1408	191	387
Bukovce	1379	235	493
Bystrá	1405	379	25
Bžany	1410	172	163
Duplín	1379	195	464
Gribov	1414	278	204
Havaj	1403	274	404
Chotča	1408	217	446
Jakušovce	1454	265	46
Kolbovce	1408	211	187
Korunková	1408	263	83
Kožuchovce	1618	340	72
Krišľovce	1567	275	34
Kručov	1390	202	225
Krušinec	1543	204	283
Lomné	1369	170	269
Makovce	1408	255	203
Malá Poľana	1567	327	103

Miková	1390	369	154
Miňovce	1430	168	333
Mrázovce	1408	231	91
Olšavka	1551	286	232
Potoky	1551	232	88
Potôčky	1567	254	65
Soľník	1454	288	38
Staškovce	1408	271	254
Šandal	1427	252	299
Tisinec	1379	192	412
Tokajík	1430	211	110
Turany nad Ondavou	1567	176	386
Varechovce	1430	318	167
Veľkrop	1408	283	204
Vislava	1353	260	218
Vladiča	1340	349	59
Vojtovce	1408	211	117
Vyškovce	1414	217	142
Vyšný Hrabovec	1408	176	178
Vyšná Olšava	1382	204	608

Zdroj: vlastné spracovanie na základe štatistických údajov

V tabuľke 2 je uvedený zoznam obcí spadajúcich pod Spoločnú obecnú úradovňu okresu Svidník. Táto tabuľka pozostáva zo 49 obcí. Spomenutá je aj prvá písomná zmienka o obci, nadmorská výška obce a počet obyvateľov k 31.12.2008.

Tabuľka 2

Zoznam obcí spadajúcich pod Spoločnú obecnú úradovňu v Nižnom Orlíku

Obec	Prvá písomná zmienka	Nadmorská výška obce v m	Počet obyvateľov k 31.12.2008
Belejovce	1600	454	15
Beňadikovce	1414	238	221
Bodružal	1600	359	59
Cernina	1275	323	585
Cigla	1427	329	91
Dlhoňa	1618	355	73
Dobroslava	1600	319	36
Dubová	1355	317	223
Havranec	1618	385	11
Hrabovčik	1548	264	331

Hunkovce	1548	294	333
Jurkova Voľa	1600	295	72
Kapišová	1548	259	349
Kečkovce	1582	383	216
Korejovce	1600	324	61
Krajná Bystrá	1618	363	365
Krajná Poľana	1618	326	207
Krajná Porúbka	1582	414	55
Krajné Čierne	1618	318	76
Kružľová	1414	282	620
Kurimka	1548	321	361
Ladomirová	1414	262	968
Medvedie	1572	365	54
Mestisko	1414	250	469
Mirol'a	1572	382	79
Mlynárovce	1414	281	225
Nižná Jedľová	1572	286	89
Nižná Pisana	1600	321	97
Nižný Komárnik	1618	362	152
Nižný Mirošov	1567	302	255
Nižný Orlík	1357	257	267
Nová Polianka	1414	344	65
Príkra	1618	434	12
Pstriná	1497	325	50
Rakovčik	1572	222	233
Rovné	1414	356	494
Roztoky	1435	366	329
Stročín	1317	210	526
Svidnička	1572	317	126
Šarbov	1618	446	13
Šarišský Štiavnik	1567	229	284
Šemetkovce	1572	356	86
Vagrinec	1548	269	144
Vápeník	1600	402	45
Vyšná Jedľová	1572	312	203
Vyšná Pisaná	1600	364	79
Vyšný Komárnik	1600	434	70
Vyšný Mirošov	1567	345	558
Vyšný Orlík	1414	264	411

Zdroj: vlastné spracovanie na základe štatistických údajov

4.5 Analýza činnosti Spoločného obecného úradu na úseku stavebného poriadku Spoločnej obecnej úradovne obcí Vyšný Hrabovec

Spoločný obecný úrad v záujme kvalitného, racionálneho a efektívneho zabezpečenia výkonu prenesených úloh štátnej správy na samosprávu vo veciach územného plánovania a stavebného poriadku bol zriadený zmluvou o Spoločnom obecnom úrade obcí okresu Stropkov. Po dohode s jednotlivými starostami obcí došlo k založeniu Spoločného obecného úradu pri Obecnom úrade vo Vyšnom Hrabovci so sídlom v Stropkove, na základe zmluvy č. 1/2002 zo dňa 28.06.2002, s účinnosťou od 01.07.2002.

Účastníkmi tejto zmluvy je týchto 41 obcí:

Baňa, Breznica, Breznička, Bukovce, Bystrá, Bžany, Duplín, Gribov, Havaj, Chotča, Jakušovce, Kolbovce, Korunková, Kožuchove, Krišľovce, Kručov, Krušinec, Lomné, Makovce, Malá Poľana, Miková, Miňovce, Mrázovce, Oľšavka, Potoky, Potôčky, Soľník, Staškovce, Šandal, Tisinec, Tokajík, Turany nad Ondavou, Varechovce, Veľkrop, Vislava, Vladiča, Vojtovce, Vyškovce, Vyšný Hrabovec, Vyšná Olšava.

- Účastníci zmluvy zriadili spoločný obecný úrad pri Obecnom úrade vo Vyšnom Hrabovci so sídlom v Stropkove, ktorý zabezpečuje činnosť prenesených kompetencií obcí na úseku ochrany prírody a krajiny, štátnej vodnej správy, ochrany ovzdušia a odpadového hospodárstva.
- Štatutárnym orgánom v pracovnoprávných vzťahoch zamestnancov Spoločného obecného úradu (ďalej len SOcÚ) a v majetkovoprávných vzťahoch týkajúcich sa SOcÚ je starosta obce Vyšný Hrabovec. Vo svojich rozhodovacích právomociach je viazaný rozhodnutiami Rady starostov združených obcí.
- Táto verejná inštitúcia doposiaľ nemá právnu subjektivitu. V konkrétnych záležitostiach obcí, pri ich rozhodovaní, právna subjektivita je na konkrétnom starostovi obce – štatutárovi.
- Zmluva o zriadení SOcÚ bola uzatvorená na dobu neurčitú.
- Radu starostov a jej predsedu volia 3/5 väčšinou starostovia združených obcí na jedno volebné obdobie určené pre samosprávu.
- Rada starostov je 7 členná. Rada starostov ako výkonný orgán SOcÚ koordinuje a kontroluje činnosť SOcÚ a taktiež rozhoduje nadpolovičnou väčšinou.

-
- Zamestnanci, ktorí vykonávajú činnosť stavebného úradu sú zamestnancami obce Vyšný Hrabovec, ktorej starosta je na základe voľby štatutárom SOcÚ
  - Stavebný úrad, ako súčasť SOcÚ, je zriadený v SOcÚ pri obecnom úrade Vyšný Hrabovec so sídlom v Stropkove,
  - Správnym orgánom je v rámci svojej pôsobnosti starosta každej obce, ktorá je účastníkom zmluvy o združení do spoločného obecného úradu.

SOcÚ sídli v prenajatých priestoroch, v troch kanceláriách v budove bývalého podniku Agrostav, ktorá sa nachádza v centre mesta Stropkov. Spoločné zariadenie tzv. kancelársky nábytok sú vypožičané z Obvodného úradu Stropkov. SOcÚ pre činnosť preneseného výkon štátnej správy na úseku dopravy a pozemných komunikácií nemá vlastné vybavenie. Využíva počítačovú techniku, telefón, internet a iné pomôcky od stavebného úradu, ktorý zabezpečuje činnosť preneseného výkonu štátnej správy na úseku územného plánovania a stavebného poriadku. Dovoz pracovníkov na miestne šetrenia je zabezpečovaný autobusom, autom žiadateľov a starostov. Geografická poloha SOcÚ zodpovedá bezproblémovému kontaktu občanov a úradu.

SOcÚ bol zriadený na zabezpečenie výkonu prenesených pôsobností z orgánov štátnej správy na obce podľa zákona NR SR č. 416/2001 Z. z.:

1. na úseku pozemných komunikácií – vykonávanie pôsobnosti špeciálneho stavebného úradu pre miestne a účelové komunikácie, zabezpečovanie stavebnotechnického vybavenia ciest a miestnych komunikácií, poskytovanie údajov z technickej evidencie ciest a miestnych komunikácií v ich vlastníctve
2. na úseku vodného hospodárstva – schvaľovanie kanalizačných poriadkov, vydávanie súhlasu na stavby, zariadenia, prípadne činnosti, na ktoré nie je potrebné povolenie, ktoré však môžu ovplyvniť vodné pomery, vydávanie povolení na niektoré činnosti, ,
3. na úseku územného plánovania a stavebného poriadku – vedie stavebné konania, stavebné konania, vydáva územné rozhodnutia (§ 32 až 42 stavebného zákona), povoľuje terénne úpravy, práce a zariadenia, nariaďuje údržby stavby, nevyhnutné úpravy a zabezpečovacie práce na stavbe alebo na stavebnom pozemku a nariaďuje alebo povoľuje odstraňovanie stavieb,
4. na úseku ochrany prírody a krajiny – pripravuje podklady pre rozhodovaciu činnosť v súlade s platnými právnymi normami, prijímanie oznámení o výrube drevín

---

z dôvodu hrozby bezprostredného ohrozenia zdravia alebo života človeka, alebo značnej škody na majetku, ukladanie nevyhnutných opatrení na ozdravenie dreviny vlastníkom – správcom alebo nájomcom pozemku, na ktorom drevina rastie, alebo rozhodnutie o jej vyrúbaní,

5. na úseku školstva – spracováva mzdovú a účtovnú agendu škôl a predškolských zariadení,
6. na úseku sociálnej pomoci – príprava rozhodnutí o opatrovateľskej službe a ďalších náležitostí,
7. na zabezpečenie právnej pomoci obciam a výkon povinnosti spoločného obecného kontrolóra.

Obce okresu Stropkov v počte 41 (s výnimkou mesta Stropkov) sú združené do SOcÚ pri Obecnom úrade vo Vyšnom Hrabovci so sídlom v Stropkove, ktorý zabezpečuje činnosť prenesených kompetencií obcí na úseku ochrany prírody a krajiny, štátnej vodnej správy, ochrany ovzdušia a odpadového hospodárstva. Pri zabezpečovaní preneseného výkonu štátnej správy sú riadne dodržiavané všeobecne záväzné predpisy.

Každá obec má vypracované Všeobecne záväzné nariadenie obce v oblasti preneseného výkonu štátnej správy, ktoré je uložené na jednotlivých obciach a občania sa s ním môžu, na požiadanie starostu obce, oboznámiť.

V tabuľke 3 je znázornené schválenie SOcÚ obecným zastupiteľstvom, ktoré pozostáva z čísla uznesenia obcí patriacich do SOcÚ a zo dňa podpísania zmluvy o priradení obcí do SOcÚ.

Tabuľka 3 **Schválenie SOcÚ obecným zastupiteľstvom**

Názov obce	Číslo uznesenia	zo dňa
1. Baňa	1/2002	02.04.2002
2. Breznica	2/2002	14.05.2002
3. Breznička	4/2002	07.05.2002
4. Brusnica	2/2002	25.04.2002
5. Bukovce	3/2002	10.02.2002
6. Bystrá	4/2002	28.06.2002
7. Bžany	5/2002	20.05.2002
8. Duplín	1/2002	24.04.2002

9. Gribov	3/2002	12.04. 2002
10. Havaj	5/2002	16.05. 2002
11. Chotča	3/2002	05.06. 2002
12. Jakušovce	7/2002	19.06. 2002
13. Kolbovce	3/2002	03.05. 2002
14. Korunková	5/2002	21.05. 2002
15. Kožuchovce	6/2002	17.04. 2002
16. Krišľovce	3/2002	13.05. 2002
17. Kručov	2/2002	31.05. 2002
18. Krušinec	7/2002	26.04. 2002
19. Lomné	4/2002	09.04. 2002
20. Makovce	3/2002	19.06. 2002
21. Malá Poľana	6/2002	03.06. 2002
22. Miková	7/2002	30.05. 2002
23. Miňovce	6/2002	23.04. 2002
24. Mrázovce	3/2002	04.04. 2002
25. Ofšavka	5/2002	15.05. 2002
26. Potoky	7/2002	21.06. 2002
27. Potôčky	6/2002	24.06. 2002
28. Soľník	3/2002	21.05. 2002
29. Staškovce	1/2002	10.06. 2002
30. Šandal	5/2002	30.04. 2002
31. Tisinec	3/2002	01.04. 2002
32. Tokajík	1/2002	06.05. 2002
33. Turany nad Ondavou	5/2002	04.06. 2002
34. Varechovce	3/2002	22.05. 2002
35. Veľkrop	2/2002	12.06. 2002
36. Vislava	6/2002	17.04. 2002
37. Vladiča	3/2002	08.04. 2002
38. Vojtovce	4/2002	31.05. 2002
39. Vyškovce	1/2002	17.05. 2002
40. Vyšný Hrabovec	8/2002	28.06. 2002
41. Vyšná Olšava	3/2002	03.05. 2002

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z obcí patriacich do SOcÚ

Pracovníci úseku územného plánovania a stavebného poriadku v rámci svojej odbornej činnosti sledujú dodržiavanie platnej legislatívy (zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, v znení neskorších predpisov, opierajúc sa o vykonávacie predpisy k tomuto stavebnému zákonu a to Vyhlášky MŽP SR č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, Vyhlášky č. 453/2000 Zb. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia stavebného zákona, Vyhlášky č. 94/2004 Zb. zákonov, ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb a Vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii ako aj ďalšie vyhlášky).

Na žiadosť stavebníkov – vlastníkov prípadne nájomcov stavieb a stavebných pozemkov, ako aj z vlastného podnetu konajú postupom podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, následne rozhodnú vo veci umiestnenia, povolenia stavbu uskutočniť, uskutočniť zmeny na stavbe ešte pred jej dokončením, povolenia užívať stavby na určený účel, za použitia ustanovení stavebného zákona a príslušných vykonávacích vyhlášok k tomuto zákonu. Výsledkom každého konania je vydanie príslušného rozhodnutia. S touto činnosťou súvisí aj vybavovanie sťažností od občanov, ktoré súvisia so stavbami a stavebnými pozemkami.

4.5.1 Personálne zloženie SOcÚ:

Jednotlivé činnosti sú zabezpečované na jednotlivých úsekoch, t.j. pôsobnosť. Body 1 až 4 sú združené a vytvárajú odbor stavebný a životného prostredia. Túto činnosť zabezpečuje SOcÚ pre jednotlivé obce prostredníctvom 2 pracovníkov v kumulovaných funkciách.

Činnosť na 5. úseku (úsek školstva) taktiež zabezpečujú 2 pracovníci.

Činnosť na 6. úseku (úsek sociálnej pomoci) zabezpečuje 1 pracovník.

Činnosť na 7. úseku (spoločný kontrolór resp. kontrolór viacerých obcí pre obce SOcÚ) počnúc rokom 2007 vykonáva činnosti určené legislatívou pre hlavného kontrolóra, jeden pracovník.

Uvedené činnosti zabezpečujú stáli zamestnanci, ktorí spĺňajú požadované kvalifikačné predpoklady v súlade s platnými právnymi predpismi.

4.5.2 Organizácia činnosti SOcÚ

- na pravidelných stretnutiach účastníkov teda zhromaždenia starostov sa priebežne prehodnocuje potreba zamestnancov SOcÚ,
- spôsob doručovania písomnej agendy SOcÚ:
  - a) žiadosti a rôzne písomnosti na vybavenie občanov a klientov sa podávajú na obecných úradoch podľa miesta trvalého bydliska,
  - b) starosta príslušnej obce doručuje písomnosti na vybavenie SOcÚ osobne, alebo poštou,
  - c) tým istým spôsobom prevezme jednotlivé písomnosti pripravené na podpis a doručí príslušnému občanovi, alebo klientovi,
  - d) kópie všetkých písomnosti vybavovaných v SOcÚ sa evidujú na tomto úrade, aby bol pravdivý prehľad o frekvencii a množstve výstupov plnenia úloh SOcÚ,
  - e) komunikácia SOcÚ a účastníkov obcí je zabezpečovaná telefonicky, alebo osobnou účasťou starostov.

4.5.3 Financovanie SOcÚ

Činnosť SOcÚ zabezpečujú stáli resp. uväzkoví zamestnanci, ktorých do pracovného pomeru prijíma štatutár po schválení v Rade starostov. Počet zamestnancov určuje Rada starostov.

Financovanie SOcÚ sa stanovuje takto:

- a) Vstupný vklad obce pri jeho zakladaní v roku 2002 na jedného obyvateľa bol 0,033 €.
- b) Spoločný majetok SOcÚ je vedený v inventári obce, ktorej starosta obce vo vzťahu k SOcÚ vystupuje ako štatutár.
- c) Majetok je umiestnený v prenajatých priestoroch SOcÚ. Vlastnícky vzťah k tomuto majetku sa stanovuje takým dielom pre všetky združené obce, akým dielom prispievajú k jeho nadobudnutiu.

Účastníci dohody sa zaviazali každoročne platiť príspevok na chod SOcÚ vo výške 1,16 € na jedného obyvateľa. Tento príspevok obcí sa vypočíta podľa počtu obyvateľov s trvalým pobytom na území obce tak, že sa vynásobí počet obyvateľov s trvalým pobytom na území obce sumou určenou na jedného obyvateľa.

4.5.3.1 Príjmy na činnosť SOcÚ - stavebného úradu, úradu pre pozemné komunikácie a úradu pre tvorbu a ochranu životného prostredia

Príjmy na činnosť časti SOcÚ, stavebného úradu, úradu pre dopravu a pozemné komunikácie a ochranu a tvorbu životného prostredia, pozostávajú z decentralizačnej dotácie zo štátneho rozpočtu, a to štátnou dotáciou z jednotlivých ministerstiev, cez Krajské úrady priamo na účet SOcÚ a jednotlivé obce dofinancujú uvedené činnosti z vlastných finančných prostriedkov vo výške odsúhlasenej radov starostov v prepočte na jedného obyvateľa.

Poukázané finančné prostriedky nepostačujú pre zákonný chod úradu. Preto po dohode obcí, tieto prispievajú na riadne fungovanie úradu, zabezpečenie prenájmu priestorov úradovne, platy zamestnancov v súlade podľa platných taríf o odmeňovaní zamestnancov vo verejnej službe na základe nariadenia vlády SR.

Tabuľka 4 **Príjmy SOcÚ** - stavebného úradu, úradu pre pozemné komunikácie a úradu pre tvorbu a ochranu životného prostredia za rok 2008 a 2009 v eurách

Zdroje	2008	2009	Rozdiel
Dotácia MV a RR SR	7 738	8 318	+ 580
Dotácia MŽP SR	1 055	1 201	+ 146
Dotácia MDPaT SR	440	471	+ 31
Spolu Dotácie	9 233	9 990	+ 757
Správne poplatky	2 334	1 971	- 363
Príspevky obcí	5 068	9 544	+ 4 476
Spolu	16 635	21 505	+ 4 870

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z účtárne SOcÚ

Dotácie na činnosť SOcÚ pozostávali z decentralizačnej dotácie zo štátneho rozpočtu vo výške v roku 2008 – 9 233 € a v roku 2009 bola poskytnutá dotácia v celkovej sume 9 990 €. Z toho vyplýva, že v roku 2009 boli poskytnuté dotácie o 757 € vyššie ako v roku 2008. Ďalší príjem pozostával zo správnych poplatkov v roku 2008 vo výške 2 334 € a v roku 2009 vo výške 1 971 €, z čoho vyplýva že v roku 2008 boli správne poplatky vyššie o 363 € a príspevkov obcí v roku 2008 vo výške 5 068 € a v roku 2009 vo výške 9 544 € podľa počtu obyvateľov v zmysle uzatvorenej zmluvy. Príspevky obcí v roku 2009 boli vyššie o 4 476 €. Celkové príjmy v roku 2008

---

predstavovali sumu 16 635 € a v roku 2009 sumu 21 505 €, čo predstavuje celkový rozdiel 4 870 €.

Predmetom správnych poplatkov sú úkony a konania správnych orgánov, ktoré sú uvedené v sadzobníku správnych poplatkov (ďalej len "sadzobník"). Sadzobník tvorí prílohu, ktorá je súčasťou zákona o správnych poplatkoch - Zákon č. 145/1995 Z. z.

4.5.3.2 Výdavky na činnosť SOcÚ

Vo výdavkoch súvisiacich s činnosťou SOcÚ na úseku stavebného úradu, úradu pre pozemné komunikácie a úradu pre tvorbu a ochranu životného prostredia sú zahrnuté nasledovné položky:

- a) mzdové náklady a odvody – sú určené podielom pracovného času zamestnancov, zabezpečujúcich činnosť SOcÚ
- b) prevádzkové náklady – sú určené podielom prevádzkových nákladov, vzniknutých v súvislosti s činnosťou SOcÚ (energie, údržba, opravy, voda, vrátane nákladov na bežnú údržbu, upratovania,...)
- c) správne náklady – sú určené podielom správnych nákladov, vzniknutých v súvislosti s činnosťou SOcÚ (softvér, hardvér, spotrebný materiál, cestovné a dopravné náklady, náklady na školenia, publikácie, zákony, počítačové vybavenie, poštovné)
- d) ďalšie kritéria – do vyúčtovania nákladov vzniknutých v súvislosti s činnosťou SOcÚ môžu vstúpiť aj ďalšie kritéria napr. kvantitatívne (počet obyvateľov, úkonov, materiálová náročnosť...), kvalitatívne (odborná, administratívna náročnosť, chybovosť,...).

V nasledujúcej tabuľke 5 sú znázornené výdavky SOcÚ pri Obecnom úrade vo Vyšnom Hrabovci so sídlom v Stropkove.

Tabuľka 5 **Výdavky SOcÚ** – stavebného úradu, úradu pre pozemné komunikácie a úradu pre tvorbu a ochranu životného prostredia, v eurách

	2008	2009	Rozdiel
Mzdy	9 105	12 745	+ 3 640
Odvody	3 185	4 959	+ 1 774
Tovary a služby	4 345	3 801	- 544

z toho: Poštovné, telefón, internet	1 393	1 197	- 196
Knihy a literatúra	60	16	- 44
Nájom	837	852	+ 15
Stravné	760	1 021	+ 261
Všeobecné služby	387	119	- 268
Všeobecný materiál	534	543	+ 9
Poplatky banke	103	53	- 50
Spolu	16 635	21 505	+ 4 870

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov SOcÚ

Výdavky pozostávali z výdavkov na mzdy zamestnancov, a to v roku 2008 vo výške 9 105 € a v roku 2009 vo výške 12 745 €. Dôvodom zvýšenia miezd zamestnancov v roku 2009 bolo to, že platy zamestnancov v roku 2008 boli určené v nesúlade so zákonom o odmeňovaní zamestnancov pre výkon služby vo verejnej správe. Ďalšími výdavkami boli odvody do poisťovních fondov v roku 2008 - 3 185 € a v roku 2009 - 4 959 € a výdavky na tovary a služby v celkovom objeme v roku 2008 - 4 345 € a v roku 2009 - 3 801 €. Čiastku výdavkov na tovary a služby tvorili aj výdavky na poštovné, telefónne poplatky a internet vo výške v roku 2008 - 1 393 € a v roku 2009 - 1 197 €. Ostatné výdavky boli určené na nájom, stravné, všeobecné služby, materiál a poplatky banke vo výške 2 681 € za rok 2008 a 2 604 € za rok 2009.

Nasledujúca tabuľka 6 nám zobrazuje porovnanie príjmov a výdavkov za roky 2008 a 2009 a ich podiel z príjmov v %.

Tabuľka 6 Príjmy a výdavky SOcÚ – na úseku stavebného úradu, úradu pre pozemné komunikácie a úradu pre tvorbu a ochranu životného prostredia, v eurách

	PRÍJMY 2008 v €	Podiel z príjmov v %	PRÍJMY 2009 v €	Podiel z príjmov v %
Dotácia zo štátneho rozpočtu	9 233	55,50	9 990	46,45
Správne poplatky	2 334	14,03	1 971	9,17
Dofinancovanie	5 067	30,47	9 544	44,38

obcami				
Spolu príjmy	16 635	100	21 505	100
	VÝDAVKY	Podiel	VÝDAVKY	Podiel
	2008 v €	výdavkov v %	2009 v €	výdavkov v %
Mzdy	9 105	54,73	12 745	59,27
Odvody	3 185	19,15	4 959	23,06
Tovary a služby	4 345	26,12	3 801	17,67
Výdavky k 31.12.	16 635	100	21 505	100

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z účtarne Spoločného obecného úradu

Z prehľadu hospodárenia SOcÚ je viditeľné, že príjmy, ktoré boli získane dotáciou zo štátneho rozpočtu a správnych poplatkov predstavujú v roku 2008 - 11 567 € čo predstavuje 69,53 % plnenia a v roku 2009 – 11 961 € čo predstavuje 55,62 % plnenia a celkové výdavky predstavujú v roku 2008 – 16 635 € a v roku 2009 to bolo 21 505 €. Za rok 2009 vzrástol deficit o 4 870 eur s porovnaním s rokom 2008. Tento rozdiel vznikol najmä kvôli zvýšeniu miezd zamestnancov, ktorý bol v roku 2008 určený v nesúlade so zákonom č.553/2003 Z. z. o odmeňovaní zamestnancov pre výkon služby vo verejnej správe. Keďže výdavky boli väčšie ako príjmy rozdiel museli dofinancovať obce, patriace do SOcÚ zo svojich finančných prostriedkov v sume v roku 2008 - 5 068 € a v roku 2009 v sume 9 544 €. Preto SOcÚ pri Obecnom úrade vo Vyšnom Hrabovci žiadal o prerozdelenie rozdielu podľa uzavretej zmluvy, nakoľko podiel účastníkov zmluvy na financovaní nákladov potrebných na činnosť úradu je daný kľúčom podľa počtu obyvateľov v príslušnej obci.

Medzi najdôležitejšie rozhodnutia v roku 2008 a 2009 patrili:

Na úseku územného plánovania a stavebného poriadku:

- územné rozhodnutie o umiestnení stavby „ ČOV“ Valkov
- stavebné povolenie stavby „ ČOV“ Valkov
- vydanie stavebného povolenia na stavbu „ Základňová stanica TELEFONICA O2 Breznica
- stavebné povolenie pre stavbu „Bioplynová stanica na výrobu elektrickej energie v obci Brusnica

-
- územné rozhodnutie o umiestnení stavby „Základňová stanica radioreleový bod Šandal“
  - vydanie stavebného povolenia pre „Hnedý priemyselný park Stropkov“
  - územné rozhodnutie na umiestnenie stavby „Protipovodňová ochrana“ obce Duplín
  - územné rozhodnutie o umiestnení stavby „Stavba skládky biologického odpadu“ Vyšný Hrabovec
  - vydanie kolaudačného rozhodnutia pre stavbu „ Krytá plaváreň Stropkov,,

Bežné žiadosti vybavované príslušným stavebným úradom sú žiadosti vo veci vydania územného rozhodnutia, stavebného povolenia a kolaudačných rozhodnutí pre novostavby rodinných domov a rekonštrukcie rodinných domov. Patria sem prístavby, nadstavby a výstavby týchto rodinných domov.

Na úseku dopravy a pozemných komunikácií boli vydané tieto dôležité rozhodnutia:

- vydanie stavebného povolenia „ Chodník obce Miňovce“
- vydanie stavebného povolenia na stavbu „Rekonštrukcia miestnych komunikácií v rekreačnej oblasti Domaša – Valkov“
- vydanie stavebného povolenia na stavbu „Rekonštrukcia miestnych komunikácií“ v obci Staškovec
- vydanie stavebného povolenia na stavbu „ Rekonštrukcia miestnych komunikácií“ v obci Gribov

Na úseku ochrany a tvorby životného prostredia boli vydané tieto dôležité rozhodnutia:

- rozhodnutie o vydaní súhlasu na výrub drevín v obci Vojtovce
- rozhodnutie o vydaní súhlasu na výrub drevín v obci Veľkrop
- rozhodnutie o vydaní súhlasu na výrub drevín v obci Jakušovce

Na úseku štátnej ochrany vôd:

- stavebné povolenie pre stavbu „Vyhotovenie lávky pre peších cez vodný tok“ v obci Breznica
- vo veľkom počte na tomto úseku štátnej vodnej správy v rámci preneseného výkonu príslušný správny orgán spoločného obecného úradu rozhoduje vo veciach povolenia uskutočnenia vodného zdroja – studne a následne vydania povolenia na užívanie vodného zdroja – studne pre fyzické osoby

4.5.4 Analýza činnosti SOcÚ Vyšný Hrabovec

Nasledujúca tabuľka 7 znázorňuje analýzu činnosti SOcÚ vo Vyšnom Hrabovci, povereného výkonom stavebnej správy 41 obcí na zabezpečovanie úloh v oblasti preneseného výkonu štátnej správy v správnom konaní za rok 2008 a rok 2009 pre 41 obcí v okrese Stropkov. Patria sem všetky podania z predchádzajúcich období, podania v sledovanom období, počet vybavených podaní, vydaných prvostupňových rozhodnutí a neukončených prípadov v sledovanom období.

Tabuľka 7 Zabezpečovanie úloh na úseku stavebného poriadku, životného prostredia a na úseku pozemných komunikácií

Výkony	2008	2009
Počet nevybavených podaní z predchádzajúceho obdobia	2	2
Počet podaní došlých v sledovanom období	264	238
Počet všetkých podaní na vybavenie v bežnom roku	266	240
Počet vydaných prvostupňových rozhodnutí	231	256
Počet neukončených prípadov v sledovanom období	2	3
Vykonané rozhodnutia spolu	231	256

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z účtárne SOcÚ

V oblasti preneseného výkonu štátnej správy za rok 2008 na úseku stavebného poriadku, na úseku životného prostredia a na úseku pozemných komunikácií bolo podaných 266 podaní vrátane 2 podaní, ktoré prešli z minulého roka. Prvostupňové rozhodnutia boli vydané v počte 231 rozhodnutí. 2 neukončené podania z roku 2008 prešlo do agendy na vybavenie spisu v roku 2009. V roku 2009 v oblasti preneseného výkonu štátnej správy na úseku stavebného poriadku, životného prostredia a na úseku pozemných komunikácií bolo podaných 240 podaní, vrátane 2 podaní, ktoré prešli z minulého roka. Prvostupňové rozhodnutia boli vydané v počte 256 rozhodnutí. 3 neukončené podania z roku 2009 prešlo do agendy na vybavenie spisu v roku 2010.

Konania a rozhodnutia boli vydávané v súlade s platnými zákonmi. Na žiadnom úseku neboli zaevidované sťažností súvisiace s preneseným výkonom štátnej správy.

Tabuľka 8 **Financovanie kompetencií SOcÚ dotáciami podľa jednotlivých obcí za rok 2008 a 2009, v eurách**

Názov obce		Výkon kompetencií v oblasti					
		a) územného plánovania a stavebný poriadok za rok		b) pozemné komunikácie za rok		c) ochrana prírody a krajiny za rok	
		2008	2009	2008	2009	2008	2009
1	Baňa	4635	4674	267	274	736	804
2	Breznica	18489	18644	1064	1094	2936	3208
3	Breznička	2922	2946	168	173	464	507
4	Brusnica	9749	9830	561	577	1548	1691
5	Bukovce	12419	12522	715	735	1972	2154
6	Bystrá	630	635	36	37	100	109
7	Bžany	4106	4140	236	243	652	712
8	Duplín	11688	11786	673	691	1856	2028
9	Gribov	5139	5182	296	304	816	891
10	Havaj	10177	10262	586	602	1020	1765
11	Chotča	11235	11328	647	665	1384	1949
12	Jakušovce	1159	1168	67	69	184	201
13	Kolbovce	4711	4750	271	279	648	817
14	Korunková	2091	2108	120	124	332	363
15	Kožuchovce	1814	1829	104	107	288	315
16	Krišľovce	856	864	49	51	136	149
17	Kručov	5668	5715	326	335	800	983
18	Krušinec	7129	7188	410	422	952	1237
19	Lomné	6776	6833	390	401	1076	976
20	Makovce	5114	5156	294	302	812	887
21	Malá Poľana	2595	2616	149	153	412	450
22	Miková	3879	3912	223	229	416	673
23	Miňovce	8388	8458	483	496	1132	1455
24	Mrázovce	2292	2311	132	136	364	398
25	Ofšavka	5844	5893	336	346	928	1014

26	Potoky	2217	2235	128	131	352	385
27	Potôčky	1637	1651	94	97	260	284
28	Soľník	957	965	55	57	152	166
29	Staškovce	6398	6452	368	378	846	1110
30	Šandal	7532	7595	434	446	1196	1307
31	Tisinec	10378	10465	597	614	1648	1800
32	Tokajík	2771	2794	160	164	440	481
33	Turany nad Ondavou	9723	9804	560	575	1244	1687
34	Varechovce	4207	4242	242	249	668	730
35	Veľkrop	5139	5182	296	304	816	891
36	Vislava	5491	5537	316	325	690	953
37	Vladiča	1486	1499	86	88	236	258
38	Vojtovce	2947	2972	170	174	468	511
39	Vyškovce	3577	3607	206	212	568	621
40	Vyšný Hrabovec	4484	4521	258	265	712	778
41	Vyšná Olšava	15316	15443	882	906	2432	2657

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z učtárne SOcÚ

Tabuľka 8 znázorňuje poskytnutie dotácií na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy obciam na vykonávanie pôsobnosti špeciálneho stavebného úradu pre miestne komunikácie a účelové komunikácie a tá sa určuje v roku 2008 vo výške 0,048 € na jedného obyvateľa. V roku 2009 skutočná výška dotácie predstavovala 0,043 € na jedného obyvateľa.

Dotácia sa vypočíta podľa počtu obyvateľov s trvalým pobytom na území obce tak, že sa vynásobí počet obyvateľov s trvalým pobytom na území obce sumou určenou na jedného obyvateľa.

Poskytovanie dotácie na zabezpečenie preneseného výkonu štátnej správy za rok 2008 na úseku stavebného poriadku bol určený na jedného obyvateľa vo výške 0,836 € podľa schváleného zákona NR SR č. 608/2007 Z.z. o štátnom rozpočte. Za rok 2009 táto dotácia predstavovala 0,843 € na jedného obyvateľa.

Dotácia sa vypočíta podľa počtu obyvateľov s trvalým pobytom na území obce tak, že sa suma dotácie na jedného obyvateľa vynásobí počtom obyvateľov s trvalým pobytom na území obce

Poskytovanie dotácie obciam na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy starostlivosti o životné prostredie sa na rok 2008 určila dotácia na jedného obyvateľa obce vo výške 0,133 €. Táto suma pozostáva zo štyroch zložiek, a to zo sumy dotácie na jedného obyvateľa na úseku ochrany prírody a krajiny – 0,024 €, štátnej vodnej správy – 0,042 €, ochrany pred povodňami – 0,036 Sk a ochrany ovzdušia – 0,031 Sk. V roku 2009 bola dotácia určená na jedného obyvateľa vo výške 0,145 €. Z toho na úseku ochrany prírody a krajiny - 0,025 €, štátnej vodnej správy – 0,046 €, ochrany pred povodňami – 0,040 € a ochrany ovzdušia – 0,034 € na jedného obyvateľa.

4.6 Analýza činnosti Spoločného obecného úradu na úseku stavebného poriadku spoločnej obecnej úradovne obcí okresu Svidník

Spoločný obecný úrad je výkonným orgánom obecných zastupiteľstiev starostov obcí, ktoré sú zmluvnými stranami tejto dohody.

Spoločný obecný úrad zabezpečuje administratívne a organizačné veci jednotlivých obcí, ktoré túto dohodu uzavreli. Po dohode s jednotlivými starostami obcí došlo k založeniu Spoločného obecného úradu Nižný Orlík, so sídlom vo Svidníku, s účinnosťou od 20.01.2003.

Účastníkmi tejto zmluvy je týchto 49 obcí:

Belejovce, Beňadikovce, Bodružal, Cernina, Cigla, Dlhoňa, Dobroslava, Dubová, Havranec, Hrabovčák, Hunkovce, Jurkova Voľa, Kapišová, Kečkovce, Korejovce, Krajná Bystrá, Krajná Poľana, Krajná Porúbka, Krajný Čierňo, Kružlová, Kurimka, Ladomirová, Medvedie, Mestisko, Miroľa, Mlynárovce, Nižná Jedľová, Nižná Pisaná, Nižný Komárnik, Nižný Mirošov, Nižný Orlík, Nová Polianka, Príkra, Pstriná, Rakovčák, Rovné, Roztoky, Stročín, Svidnička, Šarbov, Šarišský Štiavnik, Šemetkovce, Vagrinec, Vápeník, Vyšná Jedľová, Vyšná Pisaná, Vyšný Komárnik, Vyšný Mirošov, Vyšný Orlík.

SOcÚ v rozsahu spoločných kompetencií najmä:

-
- zabezpečuje písomnú agendu všetkých orgánov dotknutých obcí,
  - je podateľňou a výpravňou písomností obcí, ktoré sú účastníkom tejto dohody, a to v rozsahu vykonávaných kompetencií,
  - zabezpečuje odborné podklady a iné písomnosti na rokovanie obecných zastupiteľstiev a obecných rád,
  - vypracúva písomné vyhotovenia všetkých rozhodnutí starostov obcí účastných tejto dohody vydaných v správnych konaniach,
  - vykonáva nariadenia, uznesenia obecných zastupiteľstiev a rozhodnutí starostov obcí,
  - vykonáva prenesený výkon štátnej správy na obce.

Zmluva o zriadení SOcÚ bola uzatvorená na dobu neurčitú.

Dohoda sa uzatvorila v 60 exemplároch, z ktorých každá zmluvná strana obdržala 1 exemplár. Každý rovnopis má povahu originálu a je uschovaný v jednotlivých obciach, ktoré sú zmluvnými stranami tejto dohody.

Na platnosť dohody – okrem podpisov starostov jednotlivých obcí – je potrebné jej schválenie nadpolovičnou väčšinou všetkých poslancov obecného zastupiteľstva každej obce, ktorá je účastníkom tejto dohody.

Zmluva bola uzatvorená v písomnej forme, pričom všetky jej zmeny možno vykonať iba v písomnej forme na základe úplného a vzájomného konsenzu obidvoch zmluvných strán v podobe očíslovaného dodatku, ktorý tak isto, okrem podpisu starostov jednotlivých obcí, musí byť za podmienok dohodnutých v tejto zmluve schválený nadpolovičnou väčšinou všetkých poslancov obecného zastupiteľstva každej obce, ktorá je účastníkom tejto dohody.

SOcÚ je spoločnou úradovňou jednotlivých obcí čiže zmluvných strán tejto dohody.

Ustanovenia, ktoré prijal SOcÚ

- každý účastník je oprávnený kontrolovať čerpanie výdavkov na činnosť SOcÚ a na požiadanie majú predložené potrebné údaje.
- hodnotenie činnosti SOcÚ sa vykonáva minimálne dvakrát ročne, vždy do 20.februára a 20. augusta kalendárneho roka
- nedoplatky, ktoré vzniknú sú rozúčtované na obce podľa počtu obyvateľov
- zistené preplatky pri vyúčtovaní účtovného obdobia sa započítajú na financovanie budúceho účtovného obdobia, ak sa zmluvné strany nedohodnú inak

-
- zmluvu môžu meniť a dopĺňať dodatkami, ktoré musia mať písomnú formu. Tieto dodatky musia byť schválené všetkými účastníkmi zmluvy.
  - nadobudnuté hnuiteľné veci, ktoré sa týkajú činnosti súvisiacich so SOcÚ zostávajú v podielovom spoluvlastníctve účastníkov vo výške zodpovedajúcich vložených finančných prostriedkov.

V dohodnutom rozsahu SOcÚ zabezpečuje výkon samosprávnych úloh obcí a úloh prenesených zo štátu na obce podľa osobitných predpisov. Rozsah výkonu samosprávnych úloh a úloh prenesených na obec je upravovaný dodatkami k tejto dohode v závislosti od platnej právnej úpravy a to v dostatočnom časovom predstihu. Návrh na dodatky predkladá obec, ktorá je sídlom spoločného obecného úradu, v tomto prípade obec Nižný Orlík.

V dohodnutom rozsahu SOcÚ zabezpečuje spracovanie účtovníctva obci a škôl v ich správe, ktoré sú účastníkmi tejto dohody. SOcÚ v dohodnutom rozsahu zabezpečuje spracovanie miezd pre obce, ktoré sú účastníkom tejto dohody.

Jednotlivé obecné zastupiteľstvá dali súhlas starostovi obce na podpísanie dodatkov v závislosti od stavu platnej právnej úpravy pri zachovaní hospodárnosti a efektívnosti pri nakladaní s obecnými finančnými prostriedkami.

- Účastníci zmluvy zriadili spoločný obecný úrad v obci Nižný Orlík so sídlom vo Svidníku.
- SOcÚ je zriadený na Mestskom úrade vo Svidníku.
- Štatutárnym orgánom v majetkovoprávných veciach týkajúcich sa činnosti spoločného obecného úradu a v pracovnoprávných vzťahov týkajúcich sa zamestnancov v SOcÚ je starosta obce Nižný Orlík.
- Počas neprítomnosti alebo nespôsobilosti štatutárneho orgánu na výkon funkcie v súvislosti s presunutými kompetenciami zodpovednosť a zastúpenie preberá starosta obce Rovné.

V tabuľke 9 je znázornené schválenie SOcÚ obecným zastupiteľstvom, ktoré pozostáva z čísla uznesenia obcí patriacich do SOcÚ a zo dňa podpísania zmluvy o priradení obcí do SOcÚ.

Tabuľka 9 Schválenie SOcÚ obecným zastupiteľstvom

Obec	Číslo uznesenia	zo dňa
Belejovce	8/2002	26.12. 2002
Beňadikovce	6/2002	31.12. 2002
Bodružal	1/2003	03.01.2003
Cermina	2/2003	07.01.2003
Cigla	3/2003	15.01.2003
Dlhoňa	1/2003	17.01.2003
Dobroslava	7/2002	27.12.2002
Dubová	8/2002	20.12.2002
Havranec	1/2003	02.01.2003
Hrabovčik	1/2003	07.01.2003
Hunkovce	3/2003	13.01.2003
Jurkova Voľa	7/2002	30.12.2002
Kapišová	6/2002	20.12.2002
Kečkovce	1/2003	09.01.2003
Korejovce	2/2003	16.01.2003
Krajná Bystrá	1/2003	14.01.2003
Krajná Poľana	2/2003	13.01.2003
Krajná Porúbka	1/2003	06.01.2003
Krajné Čierne	1/2003	03.01.2003
Kružľová	8/2002	31.12. 2002
Kurimka	3/2003	13.01.2003
Ladomirová	1/2003	02.01.2003
Medvedie	6/2002	20.12.2002
Mestisko	2/2003	15.01.2003
Miroľa	8/2002	26.12. 2002
Mlynárovce	1/2003	09.01.2003
Nižná Jedľová	9/2002	27.12.2002
Nižná Pisana	2/2003	17.01.2003
Nižný Komárnik	6/2002	27.12.2002
Nižný Mirošov	2/2003	16.01.2003
Nižný Orlík	6/2002	23.12.2002
Nová Polianka	7/2002	20.12.2002
Príkra	9/2002	26.12. 2002
Pstriná	3/2003	13.01.2003

Rakovčik	3/2003	17.01.2003
Rovné	6/2002	30.12.2002
Roztoky	1/2003	02.01.2003
Stročín	2/2003	15.01.2003
Svidnička	1/2003	02.01.2003
Šarbov	2/2003	09.01.2003
Šarišský Štiavnik	2/2003	13.01.2003
Šemetkovce	8/2002	30.12.2002
Vagrinec	6/2002	20.12.2002
Vápeník	9/2002	26.12.2002
Vyšná Jedľová	2/2003	17.01.2003
Vyšná Pisaná	3/2003	16.01.2003
Vyšný Komárnik	1/2003	15.01.2003
Vyšný Mirošov	1/2003	02.01.2003
Vyšný Orlík	8/2002	27.12.2002

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z obcí patriacich do SOcÚ

4.6.1 Vymedzenie vzťahov k jednotlivým obciam

Do pôsobnosti štatutárneho orgánu SOcÚ patrí najmä:

- rozhodovanie a podpisové právo v pracovnoprávných veciach zamestnancov v SOcÚ,
- majetkovoprávne zabezpečenie chodu SOcÚ,
- zodpovedá za vedenie účtovníctva ohľadne SOcÚ a za odbornú úroveň SOcÚ,
- podpisuje nájomné zmluvy, kúpne zmluvy, prípadne iné zmluvy v rozsahu potrebnom pre efektívne a hospodárne zabezpečenie chodu SOcÚ a zmluvy s externými spolupracovníkmi a odbornými poradcami spoločného obecného úradu (audítor, advokát, odborne spôsobilá osoba zabezpečujúca verejné obstarávanie,...),
- zabezpečuje nákup hnuťného majetku potrebného pre chod SOcÚ.

Povinnosti SOcÚ k starostom a povereným zamestnancom týchto jednotlivých obcí sú nasledovné:

-
- pravidelne informovať o spoločných záležitostiach v oblasti komunálneho práva,
  - pravidelne informovať o potrebe riešenia úloh spadajúcich do kompetencie SOcÚ,
  - poskytovať písomné podania a iné materiály potrebné pre chod tej – ktorej samosprávy obce a telefonické konzultácie odborného charakteru – právne, ekonomické a iné a taktiež poskytovať písomné odborné stanoviská pre potreby jednotlivých obcí – účastníkov dohody,
  - po dohode so štatutárnym zástupcom zabezpečovať výkon úloh na mieste samom – v tej – ktorej obci.

Povinnosti SOcÚ k obecným zastupiteľstvám jednotlivých obcí sú nasledovné:

- štatutárny zástupca SOcÚ jeden krát ročne predkladá písomnú správu o činnosti SOcÚ,
- obecné zastupiteľstvo má právo požiadať štatutárneho zástupcu SOcÚ, aby predložil písomnú správu aj v lehote kratšej ako jeden rok.

Obecný kontrolór obce Nižný Orlík vykonáva aj vo vzťahu k SOcÚ kontrolu v súlade s platnou právnou úpravou. O výsledkoch kontrol pravidelne jeden krát ročne informuje jednotlivé obecné zastupiteľstvá obcí teda účastníkov tejto dohody.

4.6.2 Personálne zloženie SOcÚ

V SOcÚ – spoločnej úradovni je zamestnaných 7 zamestnancov. Počet zamestnancov možno meniť po dohode so štatutárnymi zástupcami jednotlivých obcí v závislosti od stavu platnej úpravy. Pracovné zaradenie zamestnancov vykonal starosta obce, ktorý je štatutárnym orgánom v pracovnoprávných veciach týkajúcich sa zamestnancov v spoločnom obecnom úrade.

Jednotlivé činnosti sú zabezpečované na jednotlivých úsekoch, t.j. pôsobností. Úsek pozemných komunikácií, vodného hospodárstva, územného plánovania a stavebného poriadku a úsek ochrany prírody a krajiny vytvárajú odbor stavebný a životného prostredia. Túto činnosť zabezpečuje SOcÚ pre jednotlivé obce prostredníctvom 1 pracovníka.

- Na úseku školstva je zamestnaný 1 pracovník.
- Účtovníctvo obcí zabezpečujú 3 pracovníci, z toho je 1 na čiastočnom pracovnom úväzku.

-
- Mzdy vykonáva 1 pracovník.
  - Na úseku sociálnej pomoci je zamestnaný 1 pracovník, ktorý pracuje na čiastočnom pracovnom úväzku.
  - Každá obec má svojho vlastného kontrolóra.

4.6.3 Pristúpenie k dohode

K tejto dohode môžu pristúpiť aj ďalšie obce, za predpokladu, že písomne vyhlásia, že v plnom rozsahu akceptujú podmienky dohodnuté v tejto dohode. Po pristúpení bude samostatným dodatkom doriešený nový spôsob financovania a podieľania sa na nákladoch SOcÚ.

4.6.4 Vypovedanie dohody

Túto dohodu možno vypovedať písomnou formou na adresu štatutárneho zástupcu spoločného obecného úradu s uvedením dôvodu výpovede a dátumu podania výpovede. Výpovedná lehota končí 31.12 nasledujúceho roka po doručení písomnej výpovede. Dôvodom je systém rozpočtového hospodárenia jednotlivých obcí a spôsob zúčtovania výdavkov. Zmluvné strany sú povinné ku dňu ukončenia vzájomnej zmluvy uzavrieť písomnú zmluvu o vysporiadaní vzájomných pohľadávok a záväzkov vyplývajúcich z predtým dohodnutých zmluvných podmienok.

Zmluvné strany dohodli nasledovnú zmluvnú pokutu za nerešpektovanie tejto dohody a v nej obsiahnutých podmienok:

- za jednorázové porušenie dohody spočívajúce v nezaplatení dohodnutých poplatkov sa určuje pokuta vo výške 166 €,
- za opakované porušovanie dohody spočívajúce v nezaplatení dohodnutých poplatkov sa určuje pokuta vo výške 664 €.

Zmluvná pokuta je splatná do 30 dní po tom, čo bola príslušná obec, ktorá porušuje podmienky dohody, písomne vyzvaná na zaplatenie spoločným obecným úradom.

4.6.5 Financovanie a organizácia SOcÚ

Činnosť SOcÚ zabezpečujú stáli resp. úväzkoví zamestnanci, ktorých do pracovného pomeru prijíma štatutár po schválení v Rade starostov. Počet zamestnancov určuje Rada starostov.

Pravidlá financovania:

- Účastníci dohody sa zaviazali každoročne predložiť a následne schváliť výšku príspevku na chod SOcÚ. Tento musí zohľadňovať najmä nasledovné skutočnosti: stav a organizačnú štruktúru SOcÚ, náklady na personálne zabezpečenie chodu SOcÚ v súlade s platnou právnou úpravou a minimálny rozsah materiálových nákladov, ktorý im bude oznámený najneskôr do konca októbra bežného roka zo strany štatutárneho zástupcu SOcÚ.
- Účastníci tejto dohody sa na nákladoch SOcÚ podieľajú pomerne, podľa počtu obyvateľov jednotlivých obcí, podľa stavu posledného štatistického údaja o počte občanov v obci.
- Hospodárenie s majetkom prevádza SOcÚ v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov.
- Zúčastnené obce dávajú týmto predchádzajúcim súhlas na to, aby Ministerstvo financií SR za tieto obce poskytlo decentralizačnú dotáciu zo štátneho rozpočtu určenú na financovanie pôsobností obcí, ktoré prešli na obce z orgánov štátu podľa osobitných predpisov obci Nižný Orлік, so sídlom SOcÚ vo Svidníku.
- Účastníci dohody na rok 2008 a 2009 sa zaviazali na chod SOcÚ platiť dohodnutý príspevok, ktorý je vo výške 266 €. Tento poplatok sú obce povinné platiť v rovnakej výške bez ohľadu na počet obyvateľov v obci.

4.6.5.1 Príjmy na činnosť SOcÚ

SOcÚ je financovaný poskytnutými finančnými prostriedkami zo štátneho rozpočtu. Na základe prenesených kompetencií na obce sú zo štátnej pokladnice pridelené finančné prostriedky pre miestne komunikácie a účelové komunikácie, územné plánovanie a stavebný poriadok ako aj prenesený výkon na úseku starostlivosti o životné prostredie. Na financovanie sú použité aj vybrané správne poplatky, ktoré sú vybrané za právne úkony vykonané SOcÚ.

Tabuľka 10 **Príjmy SOcÚ** - stavebného úradu, úradu pre pozemné komunikácie a úradu pre tvorbu a ochranu životného prostredia, v eurách

Zdroje	2008	2009	Rozdiel
Dotácia MV a RR SR	8 981	9 206	+ 225

Dotácia MŽP SR	917	1016	+ 99
Dotácia MDPaT SR	511	522	+ 11
Spolu dotácia	10 409	10 744	+ 335
Správne poplatky	1 912	2 020	+ 108
Príspevky obcí	-	-	-
Spolu	12 321	12 764	+ 443

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z účtarne SOcÚ

Dotácie na činnosť SOcÚ pozostávali z decentralizačnej dotácie zo štátneho rozpočtu vo výške v roku 2008 - 10 409 € a v roku 2009 vo výške 10 744 €. Z uvedeného vyplýva, že v roku 2009 výška dotácie bola vyššia o sumu 335 €. Ďalší príjem pozostával zo správnych poplatkov a to v roku 2008 vo výške 1 912 € a v roku 2009 vo výške 2 020 €, čo predstavuje vyššiu sumu o 108 € v roku 2009. Celková suma príjmov predstavuje v roku 2008 čiastku 12 321 € a v roku 2009 čiastku 12 764 €, z čoho vyplýva, že v roku 2009 bol vyšší príjem o 443 €. Správne poplatky sa vyberajú za konkrétne stavebné rozhodnutia a činnosti stavebného úradu.

4.6.5.2 Výdavky na činnosť SOcÚ

Vo výdavkoch súvisiacich s činnosťou SOcÚ na úseku stavebného úradu, úradu pre pozemné komunikácie a úradu pre tvorbu a ochranu životného prostredia sú zahrnuté nasledovné položky:

- mzdové náklady a odvody
- prevádzkové náklady
- správne náklady
- ďalšie kritéria

V nasledujúcej tabuľke 11 sú znázornené výdavky SOcÚ Nižný Orлік so sídlom vo Svidníku za rok 2008 a 2009

Tabuľka 11 **Výdavky spoločného obecného úradu** – stavebného úradu, úradu pre pozemné komunikácie a úradu pre tvorbu a ochranu životného prostredia v eurách

	2008	2009	Rozdiel
Mzdy	6 349	6 767	+ 418
Odvody	2 188	2 365	+ 177
Tovary a služby	3 784	3 632	- 152

z toho: Poštovné, telefón, internet	1 278	1 246	- 32
Cestovné	478	448	- 30
Nájom	223	285	+ 62
Stravné	190	210	+ 20
Všeobecné služby	444	420	- 24
Materiál	597	459	- 138
Poplatky	22	25	+ 3
Energie	219	218	- 1
Voda	30	30	0
Údržba PC	110	110	0
Školenia	98	86	- 12
Prídel do sociálnych fondov	95	95	0
Spolu	12 321	12 764	+ 443

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z účtárne SOcÚ

Výdavky pozostávali z výdavkov na mzdy zamestnancov, a to v roku 2008 vo výške 6 349 € a v roku 2009 vo výške 6 767 €. Suma výdavkov v roku 2009 bola vyššia o 418 €. Ďalšími výdavkami boli odvody do poisťovních fondov, v roku 2008 vo výške 2 188 € a v roku 2009 vo výške 2 365 €, čo predstavovalo rozdiel 177 € v roku 2009 a výdavky na tovary a služby v celkovom objeme v roku 2008 vo výške 3 784 € a v roku 2009 vo výške 3 632 €. Čiastku výdavkov na tovary a služby tvorili aj výdavky na poštovné, telefónne poplatky a internet v roku 2008 vo výške 1 278 € a v roku 2009 vo výške 1 246 €. Ostatné výdavky boli určené na cestovné, nájom, stravné, všeobecné služby, materiál, poplatky, energie, voda údržba PC, školenia a prídel do sociálnych fondov a to vo výške 2 506 € za rok 2008 a 2 386 € za rok 2009. Celkové výdavky predstavovali sumu 12 321 € v roku 2008 a v roku 2009 predstavovali sumu 12 764 €, čo predstavuje nárast výdavkov za rok 2009 vo výške 443 €.

Tabuľka 12 **Príjmy a výdavky SOcÚ – na úseku stavebného úradu**

	PRÍJMY	Podiel z príjmov	PRÍJMY	Podiel
--	---------------	-------------------------	---------------	---------------

	2008 v €	v %	2009 v €	z príjmov v %
Dotácia zo štátneho rozpočtu	10 409	84,48	10 744	84,17
Správne poplatky	1 912	15,52	2 020	15,83
Spolu príjmy	12 321	100	12 764	100
	VÝDAVKY	Podiel výdavkov	VÝDAVKY	Podiel
	2008 v €	v %	2009 v €	výdavkov v %
Mzdy	6 349	51,53	6 767	53,02
Odvody	2 188	17,76	2 365	18,53
Tovary a služby	3 784	30,71	3 632	28,45
Výdavky k 31.12	12 321	100	12 764	100

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z účtárne SOcÚ

Z prehľadu hospodárenia SOcÚ môžeme vyčítať, že príjmy, ktoré boli získane dotáciou zo štátneho rozpočtu predstavujú v roku 2008 - 10 409 € čo predstavuje 84,48 % plnenia a v roku 2009 – 10 744 € čo predstavuje 84,17 % plnenia. Medzi príjmy sa zaraďujú aj správne poplatky, ktoré predstavovali v roku 2008 sumu 1 912 € t. j. 15,52 % z celkových príjmov a v roku 2009 predstavovali sumu 2 020 € t. j. 15,83 % z celkovej sumy príjmov. Celkové výdavky predstavujú v roku 2008 – 12 321 € a v roku 2009 predstavovali 12 764 €.

Medzi najdôležitejšie rozhodnutia v roku 2008 a v roku 2009 patrili:

Na úseku územného plánovania a stavebného poriadku:

- územné rozhodnutie o umiestnení stavby „ Rozšírenie parkovacích plôch na ul. Mládeže“,
- vydanie stavebného povolenia stavby „Rekonštrukcia obecných chodníkov a úpravy na obecnom rigole v obci Stročín“,
- územné rozhodnutie o umiestnení stavby „ Protipovodňová úprava obce Roztoky“,
- vydanie stavebného povolenia na umiestnenie novostavby „ Záhradný dom a kancelária“,

- územné rozhodnutie stavby „Multifunkčné ihrisko v Stročine“,
- rozhodnutie o povolenie zmeny stavby prestavby rehabilitačnej budovy na „Polyfunkčný dom“.

Bežné žiadosti vybavované príslušným stavebným úradom sú žiadosti vo veci vydania územného rozhodnutia, stavebného povolenia a kolaudačných rozhodnutí pre novostavby rodinných domov a rekonštrukcie rodinných domov. Patria sem prístavby, nadstavby a výstavby týchto rodinných domov.

Na úseku dopravy a pozemných komunikácií boli vydané tieto dôležité rozhodnutia.

- vydanie stavebného povolenia na stavbu „Revitalizácia centra a komunikačnej infraštruktúry obce Svidnička“,
- vydanie stavebného povolenia na stavbu „Rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci Nižný Mirošov“,
- vydanie stavebného povolenia na stavbu „Rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci Šarišský Štiavnik“.

Na úseku ochrany a tvorby životného prostredia boli vydané tieto dôležité rozhodnutia:

- rozhodnutie o vydaní súhlasu na výrub dreviny v obci Ladomirová,
- rozhodnutie o vydaní súhlasu na výrub drevín v obci Hunkovce.

4.6.6 Analýza činnosti SOcÚ Nižný Orlík

Nasledujúca tabuľka 13 znázorňuje analýzu činnosti SOcÚ v Nižnom Orlíku, povereného výkonom stavebnej správy 49 obcí na zabezpečovanie úloh v oblasti preneseného výkonu štátnej správy v správnom konaní za rok 2008 a rok 2009 pre 49 obcí v okrese Svidník. Patria sem všetky podania z predchádzajúcich období, podania v sledovanom období, počet vybavených podaní, vydaných prvostupňových rozhodnutí a neukončených prípadov v sledovanom období.

Tabuľka 13 Zabezpečovanie úloh na úseku stavebného poriadku

Výkony	2008	2009
Počet nevybavených podaní z predchádzajúceho obdobia	5	6
Počet podaní došlých v sledovanom období	221	213
Počet všetkých podaní na vybavenie v bežnom roku	226	219

Počet vydaných prvostupňových rozhodnutí	219	181
Počet neukončených prípadov v sledovanom období	6	7
Vykonané rozhodnutia spolu	219	181

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z účtarne SOcÚ

V oblasti preneseného výkonu štátnej správy za rok 2008 na úseku stavebného poriadku, na úseku životného prostredia a na úseku pozemných komunikácií bolo podaných 226 podaní vrátane 5 podaní, ktoré prešli z minulého roka. Prvostupňové rozhodnutia boli vydané v počte 219 rozhodnutí. 6 neukončené podania z roku 2008 prešlo do agendy na vybavenie spisu v roku 2009. V roku 2009 v oblasti preneseného výkonu štátnej správy na úseku stavebného poriadku, životného prostredia a na úseku pozemných komunikácií bolo podaných 219 podaní, vrátane 6 podaní, ktoré prešli z minulého roka. Prvostupňové rozhodnutia boli vydané v počte 181 rozhodnutí. 7 neukončených podaní z roku 2009 prešlo do agendy na vybavenie spisu v roku 2010.

Konania a rozhodnutia boli vydávané v súlade s platnými zákonmi. Na žiadnom úseku neboli zaevidované sťažností súvisiace s preneseným výkonom štátnej správy. Spolupráca s miestnou štátnou správou pri zabezpečovaní úloh v oblasti prenesených kompetencií na úseku životného prostredia, pozemných komunikácií a na úseku stavebného poriadku je dobrá.

Tabuľka 14 **Financovanie kompetencií SOcÚ dotáciami podľa jednotlivých obcí za rok 2008 a 2009, v eurách**

Názov obce		Výkon kompetencií v oblasti					
		a) územného plánovania a stavebný poriadok za rok		b) pozemné komunikácie za rok		c) ochrana prírody a krajiny za rok	
		2008	2009	2008	2009	2008	2009
1	Belejovce	378	381	22	22	60	66
2	Beňadikovce	5567	5613	320	329	884	966
3	Bodružal	1486	1499	86	88	236	258
4	Cernina	14736	14859	848	872	2340	2556
5	Cigla	2292	2311	132	136	364	398
6	Dlhoňa	1839	1854	106	109	292	319
7	Dobroslava	907	914	52	54	144	157

8	Dubová	5617	5664	323	332	892	975
9	Havranec	277	279	16	16	44	48
10	Hrabovčák	8338	8407	480	493	1324	1446
11	Hunkovce	8388	8458	483	496	1332	1455
12	Jurkova Voľa	1814	1829	104	107	288	315
13	Kapišová	8791	8865	506	520	1396	1525
14	Kečkovce	5441	5486	313	322	864	944
15	Korejovce	1537	1549	88	91	244	267
16	Krajná Bystrá	9194	9271	529	544	1460	1595
17	Krajná Poľana	5214	5258	300	308	828	905
18	Krajná Porúbka	1385	1397	80	82	220	240
19	Krajné Čierne	1914	1930	110	113	304	332
20	Kružľová	15618	15748	899	924	2480	2709
21	Kurimka	9094	9169	523	538	1444	1578
22	Ladomirová	24384	24587	1404	1442	3872	4230
23	Medvedie	1360	1372	78	80	216	236
24	Mestisko	11814	11913	680	699	1876	2050
25	Miroľa	1990	2007	115	118	316	345
26	Mlynárovce	5668	5715	326	335	900	983
27	Nižná Jedľová	2242	2261	129	133	356	389
28	Nižná Pisana	2443	2464	141	145	388	424
29	Nižný Komárnik	3829	3861	220	226	608	664
30	Nižný Mirošov	6423	6477	370	380	1020	1114
31	Nižný Orlík	6726	6782	387	398	1068	1167
32	Nová Polianka	1637	1651	94	97	260	284
33	Príkra	302	305	17	18	48	52
34	Pstriná	1260	1270	73	75	200	219
35	Rakovčák	5869	5918	338	347	932	1018
36	Rovné	12444	12548	716	736	1976	2159
37	Roztoky	8288	8357	477	490	1316	1438
38	Stročín	13250	13360	763	784	2104	2299
39	Svidnička	3174	3200	183	188	504	551
40	Šarbov	327	330	19	19	52	57
41	Šarišský Štiavnik	7154	7214	412	423	1136	1241
42	Šemetkovce	2166	2184	125	128	344	376
43	Vagrinec	3627	3658	209	215	576	629

44	Vápeník	1134	1143	65	67	180	197
45	Vyšná Jedľová	5114	5156	294	302	812	887
46	Vyšná Pisaná	1990	2007	115	118	316	345
47	Vyšný Komárnik	1763	1778	102	104	280	306
48	Vyšný Mirošov	14056	14173	809	831	2232	2438
49	Vyšný Orlík	10353	10439	596	612	1644	1796

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z účtarne SOcÚ

Tabuľka 14 nám umožňuje vidieť poskytnutie dotácií na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy obciam na vykonávanie pôsobnosti špeciálneho stavebného úradu pre miestne komunikácie a účelové komunikácie a tá sa určuje v roku 2008 vo výške 0,048 € na jedného obyvateľa. V roku 2009 dotácia predstavovala 0,043 € na jedného obyvateľa.

Dotácia sa vypočíta podľa počtu obyvateľov s trvalým pobytom na území obce tak, že sa vynásobí počet obyvateľov s trvalým pobytom na území obce sumou určenou na jedného obyvateľa.

Poskytovanie dotácie na zabezpečenie preneseného výkonu štátnej správy za rok 2008 na úseku stavebného poriadku bol určený na jedného obyvateľa vo výške 0,836 € podľa schváleného zákona NR SR č. 608/2007 Z.z. o štátnom rozpočte. Za rok 2009 táto dotácia predstavovala 0,843 € na jedného obyvateľa.

Dotácia sa vypočíta podľa počtu obyvateľov s trvalým pobytom na území obce tak, že sa suma dotácie na jedného obyvateľa vynásobí počtom obyvateľov s trvalým pobytom na území obce

Poskytovanie dotácie obciam na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy starostlivosti o životné prostredie sa na rok 2008 určila dotácia na jedného obyvateľa obce vo výške 0,133 €.

Táto suma pozostáva zo štyroch zložiek, a to zo sumy dotácie na jedného obyvateľa na úseku ochrany prírody a krajiny – 0,024 €, štátnej vodnej správy – 0,042 €, ochrany pred povodňami – 0,036 Sk a ochrany ovzdušia – 0,031 Sk. V roku 2009 bola dotácia určená na jedného obyvateľa vo výške 0,145 €. Z toho na úseku ochrany prírody a krajiny - 0,025 €, štátnej vodnej správy – 0,046 €, ochrany pred povodňami – 0,040 € a ochrany ovzdušia – 0,034 € na jedného obyvateľa.

4.7 Komparácia služieb a finančného hospodárenia SOcÚ

V tejto časti je zahrnuté porovnanie činností SOcÚ, príjmov a výdavkov SOcÚ vo Vyšnom Hrabovci a SOcÚ v Nižnom Orlíku.

Tabuľka 15 Porovnanie činností SOcÚ Vyšný Hrabovec s SOcÚ Nižný Orlík

Výkony	Vyšný Hrabovec		Nižný Orlík	
	2008	2009	2008	2009
Počet nevybavených podaní z predchádzajúceho obdobia	2	2	5	6
Počet podaní došlých v sledovanom období	264	238	221	213
Počet všetkých podaní na vybavenie v bežnom roku	266	240	226	219
Počet vydaných prvostupňových rozhodnutí	231	256	219	181
Počet neukončených prípadov v sledovanom období	2	3	6	7

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z účtárne SOcÚ

Z tabuľky je viditeľné, že obidva stavebné úrady sú podľa počtu vykonaných podaní a vydaní rozhodnutí takmer totožné. Sú odlišné len v charaktere vydaných rozhodnutí. Nie je možné vopred jednoznačne odhadnúť, koľko stavebných úkonov sa vykoná v nasledujúcom roku, čo znamená, že výška poskytnutých dotácií nie je závislá na kvantite vydaných rozhodnutí.

Tabuľka 16 Porovnanie príjmov SOcÚ vo Vyšnom Hrabovci a SOcÚ v Nižnom Orlíku v eurách

Zdroje	SOcÚ Vyšný Hrabovec		SOcÚ Nižný Orlík	
	2008	2009	2008	2009
Dotácia MVaRR SR	7 738	8 318	8 981	9 206
Dotácia MŽP SR	1 055	1 201	917	1 016
Dotácia MDPaT SR	440	471	511	522

Spolu dotácie	9 233	9 990	10 409	10 744
Správne poplatky	2 334	1 971	1 912	2 020
Príspevky obcí	5 068	9 544	-	-
Spolu	16 635	21 505	12 321	12 764

Zdroj: vlastné spracovanie na základe z účtarne SOcÚ

Príjmy SOcÚ vo Vyšnom Hrabovci za rok 2008 boli 16 635 € a za rok 2009 predstavovali príjmy 21 505 €. Príjmy SOcÚ vo Vyšnom Hrabovci zahŕňajú dotácie na jednotlivé činnosti stavebného úradu za rok 2008 z MVaRR, MŽP a MDPaT SR vo výške 9 233 € a správne poplatky vo výške 2 334 € a príspevky obcí v sume 5 068 €. Za rok 2009 predstavujú dotácie z MVaRR, MŽP a MDPaT SR vo výške 9 990 €, správne poplatky vo výške 1 971 € a príspevky obcí v sume 9 544 €.

Rozdiel medzi dotáciou bol v roku 2009 vyšší o 757 € ako v roku 2008. Dotácia obciam sa každoročne mení podľa schváleného zákona NR SR o štátnom rozpočte.

Rozdiel správnych poplatkov v roku 2009 bol o 363 € nižší ako v roku 2008. Výška správnych poplatkov závisí od charakteru úkonov, ktoré boli vykonané.

Vzhľadom na navýšenie nákladov na mzdy boli príspevky obcí vyššie v roku 2009 o 4 476 €. SOcÚ vo Vyšnom Hrabovci uvádza v tabuľke príjmov aj príspevky obcí. Na základe dohody sú obce povinné tieto príspevky uhradiť v prípade vyšších výdavkov na činnosť SOcÚ. Vzniknuté nedoplatky sa rozúčtujú na obce podľa počtu obyvateľov.

Príjmy SOcÚ v Nižnom Orlíku za rok 2008 boli 12 321 € a za rok 2009 predstavovali príjmy 12 764 €. Príjmy SOcÚ v Nižnom Orlíku za rok 2008 zahŕňajú dotácie MVRR, MŽP a MDPaT SR vo výške 10 409 € a správne poplatky vo výške 1 912 €. Za rok 2009 predstavujú 10 744 € a správne poplatky 2 020 €.

V roku 2009 boli dotácie vyššie o 335 € v porovnaní s rokom 2008. Dotácia obciam sa každoročne mení podľa schváleného zákona NR SR o štátnom rozpočte.

Rozdiel správnych poplatkov v roku 2009 bol vyšší o 108 € ako v roku 2008. Výška správnych poplatkov závisí od charakteru úkonov, ktoré boli vykonané.

Medzi SOcÚ v Nižnom Orlíku a obcami nie je schválená dohoda na dofinancovanie vzniknutých nedoplatkov.

Porovnanie príjmov

Na základe hore uvedenej tabuľky 12 o príjmoch SOcÚ vo Vyšnom Hrabovci a SOcÚ v Nižnom Orlíku sú zjavné rozdiely príjmov. SOcÚ v Nižnom Orlíku mal vyššie dotácie za rok 2008 o 1 176 € a za rok 2009 mal SOcÚ v Nižnom Orlíku vyššie dotácie o 754 € ako SOcÚ vo Vyšnom Hrabovci.

Správne poplatky za rok 2008 SOcÚ v Nižnom Orlíku boli o 422 € nižšie v porovnaní s SOcÚ vo Vyšnom Hrabovci. Za rok 2009 boli správne poplatky v SOcÚ v Nižnom Orlíku boli o 49 € vyššie ako v SOcÚ vo Vyšnom Hrabovci. Celkové príjmy SOcÚ vo Vyšnom Hrabovci boli za rok 2008 vyššie o 4 314 € a v roku 2009 boli príjmy vyššie o 8 741 € v porovnaní s príjmami SOcÚ v Nižnom Orlíku za rok 2008 a 2009.

Tabuľka 17 **Porovnanie výdavkov SOcÚ vo Vyšnom Hrabovci a SOcÚ v Nižnom Orlíku v eurách**

Výdavky	SOcÚ Vyšný Hrabovec		SOcÚ Nižný Orlík	
	2008	2009	2008	2009
Mzdy	9 105	12 745	6 349	6 767
Odvody	3 185	4 959	2 188	2 365
Tovary a služby	4 345	3 801	3 784	3 632
Spolu	16 635	21 505	12 321	12 764

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z účtarne SOcÚ

Výdavky SOcÚ vo Vyšnom Hrabovci za rok 2008 boli 16 635 € a za rok 2009 predstavovali výdavky 21 505 €. Výdavky zahŕňajú mzdy, odvody výdavky na tovary a služby. Čiastku výdavkov na tovary a služby tvorili aj výdavky na poštovné, telefónne poplatky, internet, knihy a literatúra, nájom, stravné, všeobecné služby, všeobecný materiál a poplatky banke. Rozdiel medzi mzdovými nákladmi bol v roku 2009 vyšší o 3 640 € ako v roku 2008. Dôvodom navýšenia miezd je každoročná valorizácia miezd., čo spôsobilo zvýšenie výdavkov obcí na činnosť SOcÚ. Rozdiel výdavkov na tovary a služby bol v roku 2008 vyšší o 544 €.

Výdavky SOcÚ v Nižnom Orlíku za rok 2008 boli 12 321 € a za rok 2009 predstavovali výdavky sumu 12 764 €. Výdavky SOcÚ v Nižnom Orlíku za rok 2008 a 2009 zahŕňajú mzdové náklady, odvody, tovary a služby. Čiastku výdavkov na tovary

---

a služby tvorili aj výdavky na poštovné, telefónne poplatky, internet, cestovné, nájom, stravné, všeobecné služby, všeobecný materiál, poplatky, energie, voda, údržba počítača školenia a prídely do sociálnych fondov. Rozdiel medzi mzdovými nákladmi bol v roku 2009 vyšší o 418 € ako v roku 2008. Rozdiel výdavkov na tovary a služby bol v roku 2008 vyšší o 152 €.

Porovnanie výdavkov

Na základe hore uvedenej tabuľky 17 o výdavkoch SOcÚ vo Vyšnom Hrabovci a SOcÚ v Nižnom Orlíku sú viditeľné rozdiely týchto výdavkov. SOcÚ vo Vyšnom Hrabovci mal vyššie výdavky na mzdy v roku 2008 o 2 756 € a za rok 2009 mal vyššie výdavky na mzdy o 5 978 € ako SOcÚ v Nižnom Orlíku. Dôvodom tohto rozdielu medzi mzdovými nákladmi bolo to, že SOcÚ v Nižnom Orlíku zamestnáva 1 pracovníka a SOcÚ vo Vyšnom Hrabovci zamestnáva 2 pracovníkov na úseku pozemných komunikácií, vodného hospodárstva, územného plánovania a stavebného poriadku a úseku ochrany prírody a krajiny, ktoré vytvárajú odbor stavebný a životného prostredia.

Celkové výdavky SOcÚ vo Vyšnom Hrabovci boli za rok 2008 vyššie o 4 314 € a v roku 2009 boli výdavky vyššie o 8 741 € v porovnaní s výdavkami SOcÚ v Nižnom Orlíku za rok 2008 a 2009.

Zhrnutie

Z nasledovných výsledkov vyplýva, že činnosť SOcÚ vo Vyšnom Hrabovci a činnosť SOcÚ v Nižnom Orlíku je prakticky podobná v množstve vydaných rozhodnutí, ale vzhľadom na rozdiely príjmov a výdavkov je činnosť stavebného úradu jednotlivých SOcÚ odlišná vo finančnom hospodárení. Nie je možné dopredu jednoznačne zistiť, koľko bude úkonov v nasledujúcom roku.

---

5 NÁVRHY NA VYUŽITIE POZNATKOV

Na základe analýz činností SOcÚ na stavebnom úseku a obsahovej analýzy dokumentov, pozorovania a neformálnych rozhovorov so starostami obce sme dospeli k nasledujúcim návrhom na využitie poznatkov.

V rámci výkonu prenesených a originálnych kompetencií SOcÚ odporúčame:

-
- a) Na skvalitnenie činností predovšetkým stavebných úradov na základe zistených skutočností je potrebné dôsledne prehodnotiť financovanie stavebného úradu a jeho činnosti vzhľadom na dôležitosť agendy, ktorú tento úrad spravuje.
  - b) Posilniť financovanie prenesených kompetencií. Je potrebné zlepšiť finančnú disciplínu všetkých obcí združených v SOcÚ.
  - c) Pravidelne vyhodnocovať činnosti a hospodárenie vykonané SOcÚ.
  - d) Zlepšiť výkon administratívy SOcÚ.
  - e) Dobrovoľná účasť v SOcÚ nestačí. Nie je dostatočne motivujúca. Je potrebné hľadať iné nástroje alebo opatrenia, ktoré budú obce priamo motivovať k spolupráci SOcÚ.
  - f) Na základe činnosti preneseného výkonu, by mohli vykonávať aj samosprávne úkony, napríklad: mzdová agenda, účtovníctvo,...

6 ZÁVER

Diplomová práca je zameraná na porovnanie činnosti a služieb dvoch SOcÚ, ktorej cieľom bolo zistiť rozdiely pri zabezpečovaní plnenia úloh a finančného hospodárenia jednotlivých SOcÚ. Pri výbere SOcÚ som zohľadňovala charakter a štrukturálnu podobnosť okresov, podľa polohy, počtu obcí a počtu obyvateľov. SOcÚ Vyšný

Hrabovec zahrňuje 41 obcí s počtom obyvateľov 9 280 a SOcÚ Nižný Orlík vykonáva činnosť pre 49 obcí s počtom obyvateľov 10 743.

V svojej práci som sa zamerala na jednu zložku činnosti SOcÚ, ktorú tvoria zložky preneseného výkonu štátnej správy, ktorými sú: stavebný úrad, úrad pre dopravu a pozemné komunikácie a úrad pre ochranu a tvorbu životného prostredia. Dôvodom bola dobrá porovnateľnosť SOcÚ na uvedených úsekoch, pretože tieto zložky sú súčasťou každého spoločného úradu čo naopak zložky ako účtovníctvo obcí, účtovníctvo škôl a mzdové učtárne si jednotlivé obce riešia rôznym spôsobom. Niektoré obce si túto časť účtovnej agendy vykonávajú vo vlastnej réžii a z tohto dôvodu bola možnosť získania individuálnych informácií od obcí veľmi obmedzená.

Výsledkom analýzy vlastnej práce bolo jednoznačné zistenie, že porovnávané SOcÚ majú nedostatok finančných prostriedkov na vykonávanie prenesených činností, z dôvodu čoho je sťažená spolupráca s obcami. Na základe osobného kontaktu s niekoľkými starostami, títo vyjadrili spokojnosť a po niekoľko ročných skúsenostiach konštatujú, že je vždy čo vylepšovať pri realizácii výkonu kompetencií a snažia sa odstraňovať vzniknuté nedostatky v súlade s aktuálnymi právnymi normami. Uvedomujú si v plnej miere zodpovednosť svojich rozhodnutí, ktoré vyplývajú z decentralizácie kompetencií zo štátu na miestnu samosprávu.

Na skvalitnenie činnosti v oblasti preneseného výkonu štátnej správy na úseku územného plánovania a stavebného poriadku pracovníci požadujú prehodnotiť financovania preneseného výkonu štátnej správy na úseku stavebného poriadku nakoľko po zmene financovania stavebných úradov dochádza na stavebných úradoch k dehonestovaniu tak dôležitej činnosti akú vykonáva stavebný úrad a tiež aj samotných pracovníkov. Obce, ktoré sa patria do SOcÚ Vyšný Hrabovec majú neustále existenčné problémy a nedostatok finančných prostriedkov na pokrytie vlastných nákladov chodu obce.

Poukázané finančné prostriedky na rok 2008 a rok 2009 nepostačujú na zabezpečenie činnosti na úseku stavebného poriadku. Činnosť na úseku stavebného poriadku sa vykonáva v súlade s platnými právnymi predpismi. Včasnosť vybavovania agendy je kontrolovaná starostami obcí priebežne. V uplatňovaných žiadostiach obcami, ak sú stavebníkmi stavieb obcí alebo sú vlastníkami objektov, ktoré majú byť predmetom stavebného konania sa vopred písomne žiada Krajský stavebný úrad Prešov o určenie iného stavebného úradu pre dotknutú obce.

Spolupráca obcí s jednotlivými orgánmi štátnej správy a ústrednými orgánmi štátnej správy pri zabezpečovaní výkonu štátnej správy pracovníci obidvoch SOcÚ hodnotili ako dobrú.

Jedným zo spôsobov riešenia problematiky malých obcí je vytváranie SOcÚ na dobrovoľnej forme spolupráce, ktoré by mali zohrať významnú úlohu aj pri kvalitnom a kvalifikovanejšom výkone presúvaných kompetencií zo štátnej správy na samosprávu, najmä v menších obciach. Výsledkom celého procesu by bolo efektívnejšie a účelnejšie poskytovanie verejných služieb, čím by sa zároveň zvýšili šance združených obcí na získaní priamych výhod zo štrukturálnych a kohézneho fondu EÚ.

Najrozšírenejším účelom zakladania SOcÚ pre obce je byť schopným vykonávať právomoci v oblasti stavebného konania. To znamená, že SOcÚ pripraví všetky potrebné podklady, ale oficiálne rozhodnutie vydáva konkrétny starosta konkrétnej obce.

Vo všeobecnosti je možné konštatovať, že zakladanie SOcÚ je na Slovensku ešte stále slabo vyvinuté. Podstatným problémom fungovania SOcÚ je ich financovanie. Možnou príčinou slabo rozvinutých SOcÚ na výkon samosprávnych kompetencií je, že báza dobrovoľnosti nie je dostatočne motivujúca. Je potrebné hľadať aj iné opatrenia, ktoré budú obce priamo či nepriamo motivovať k spolupráci SOcÚ a je čas zvážiť, pre definovaný rozsah kompetencií, aj povinnú formu zakladania SOcÚ.

Sme presvedčení, že prácou sme v plnom rozsahu naplnili cieľ.

POUŽITÁ LITERATÚRA

- 1) BALÁŽOVÁ, E.: Rozpočet obce. Manažment samosprávy. Bratislava – RAABE, 2007, s. 12-22, ISBN 80-89182-10-0.

-
- 2) BALOGH, G. – DIENEROVÁ, H. – HARVANČÍK, J. A KOL.: Decentralizácia kompetencií a jej dopad na reštrukturalizáciu obecných úradov. Výstup z projektu. Bratislava – Centrum rozvoja samospráv, 2003, s. 25-29.
  - 3) BELAJOVÁ, A., BALÁŽOVÁ E. 2004. Ekonomika a manažment územnej samosprávy. Nitra: VES SPU, 2004, 185 s., ISBN 80-8069-458-3.
  - 4) BENČO, J.: Štátna správa a samospráva v krajinách EÚ. In.: Základy ekonómie, verejnej správy, psychológie a sociológie. Trenčín: Fakulta sociálno-ekonomických vzťahov, 2003, ISBN 80-88914-33-7 .
  - 5) BERČÍK, P., LOVECKÝ, P.: Územné zmeny obcí v SR od r. 1990. Vydavateľ: Sekcia VS MVSR, BA 2003, ISBN 80-88842-64-6.
  - 6) DIENEROVÁ, H. – HOSPODÁROVÁ, O. – KONEČNÝ, S. – SPIŠIAKOVÁ, H.: Sprievodca novozvolených predstaviteľov miestnej samosprávy (2002 - 2006). Bratislava: EAN, 2002, ISBN 80-968896-3-X.
  - 7) GÉCIOVÁ, M.: Základy a teória verejnej správy. Košice–UPJŠ, 2002, ISBN 80-7097-492-3.
  - 8) HAMALOVÁ, M. – ŽÁRSKA, E.: Vybrané kapitoly z ekonomiky územnej verejnej správy. Ekonomická univerzita Bratislava, 2002, ISBN 80-8050-518-7.
  - 9) HRABALOVÁ, S.: Teorie a praxe rozvoje měst a obcí. Masarykova Univerzita, Brno, 2004, s. 93, ISBN 80-210-3356-8.
  - 10) IFČIČ, P.: Spoločné obecné úrady. Obecné noviny č. 48, 26. novembra 2002, s. 3-4.
  - 11) IŠTOK, R. – MATLOVIČ, R. – MICHAELI, E.: Geografia verejnej správy, Vydavateľstvo: FHPV PU v PO, 1999, ISBN 80-88885-65-5.
  - 12) KEČKEŠOVÁ, M.: Základy správneho práva, Občianske združenie Sociálna práca 2004, ISBN 80-89185-00-2.
  - 13) KOPECKÝ, M.: Právní postavení obcí. Praha, 1998.
  - 14) KOUDELKA, Z.: Obce a kraje. Praha: Linde, 2001, s. 21, ISBN 80-223-1505-2.
  - 15) MARIŠOVÁ, E.-ILKOVÁ, Z. – BELICOVÁ, J.: Správne právo hmotné a procesné. Nitra: Vydavateľské a edičné stredisko SPU, 2002, s.11-40, ISBN 80-8069-127-4.
  - 16) NEUBAUEROVÁ, E.: Finančné aspekty decentralizácie verejnej správy. Bratislava – Ekonóm, 2003, s. 30 – 32, ISBN 80-225-1711-9.
  - 17) NIŽŇANSKY, V.: Decentralizácia na Slovensku. Bilancia nekonečného príbehu 1995-2006, Úrad vlády Slovenskej republiky, kancelária splnomocnenca vlády SR pre decentralizáciu verejnej správy.

-
- 18) NIŽŇANSKÝ, V. – VALENTOVIČ, M.: Financovanie samosprávy obcí od roku 2005. Bratislava – M.E.S.A.10, 2004, s. 5, ISBN 80-89177-03-4.
- 19) PALÚŠ, I.: Miestna správa vo vybraných štátoch európskej únie. Košice – UPJŠ 2002, s.100, ISBN 80-7097-488-5.
- 20) PEKOVÁ, J.: Hospodárení a finance územní samosprávy. Praha – Management Press, 2004, s. 12, ISBN 80-7261-086-4.
- 21) PORUBČAN, P. – BARÁT, P. – KUČÍRKOVÁ, D.: Teória politiky, Nitra: Vydavateľské a edičné stredisko SPU, 2006, ISBN 80-8069-646-2
- 22) RUŽIČKA, Z.: Štátna správa a jej pôsobnosť. Manažment orgánov miest a obcí. Bratislava – RAABE, 2006, s. 21, ISBN 80-968117-1-1.
- 23) RUŽIČKA, Z. – FILKO, J.: Riadenie samosprávy, Bratislava – RAABE, 2004, s. 28, ISBN 80-968117-8-9.
- 24) SOTOLÁŘ, J.: Kompetenčné právo v územnej samospráve. Košice – SOTAC, 2000, s. 8, ISBN 80-968356-3-7.
- 25) SOTOLÁŘ, J.: Príručka starostu obce, rukoväť samosprávy. Košice – SOTAC, 2004, s.22, ISBN 80-968356-9-6.
- 20) SPIŠIAKOVÁ, H.: Legislatíva vo sfére miestne samosprávy, In: Dienerová, H. – Hospodárová, R. – Konečný, S. – Spišiaková, H.: Sprievodca pre novozvolených predstaviteľov miestnej samosprávy (2002 - 2006). Bratislava, 2002, s 19, 49, ISBN 80-968896-3-X.
- 21) SPIŠIAKOVÁ, H. – TURČÁNY, J. – MEDLEN, V. a iní: Príručka pre volených predstaviteľov miestnych samospráv (1998 – 2002), Bratislava: AC-ICMA, 1998, ISBN 80-967391-1-5.
- 22) ŠKULTÉTY, P.: Posilnenie právomoci obcí, ako základný predpoklad ich zdokonaľovania. Bratislava – Acta Facultatis IURIDICAE XX, 2000, s. 131, ISBN 80-223-1505-2.
- 23) TEJ, J.: Ekonomika a manažment verejnej správy. 2002.Vydavateľ: Prešovská univerzita v PO – FHPV, Edičné stredisko FHPV PU v PO, ISBN 80-8068-136-8
- 24) TEJ, J.: Región a správa. FHaPV Prešovská Univerzita, 2002, s. 182, ISBN 80-8068-139-2.
-

-
- 25) VAVRINEC, D.: Zriaďovanie spoločných obecných úradov. Manažment orgánov miest a obcí. Bratislava – RAABE, 2003, s. 2-6, ISBN 80-968117-1-1
  - 26) VERHEIJEN, T. 2000. Building Higher Education Programmes in Public Administration in CEE Countries. Bratislava: NISPAcee, 2000, 345 s, ISBN 80-89013-00-7
  - 27) WRIGHT, G.- PROKOP, J. 2002. Management verejnej správy. NISPAcee, Bratislava, 2002, 22-23 s, ISBN 80-86119-70-X
  - 28) ŽÁRSKA, E. – KOZOVSKÝ, D.: Teoretické a praktické aspekty fiškálnej decentralizácie, Bratislava – Ekonóm, 2008, s. 48, ISBN 978-80-225-2466-7.

Internetové stránky:

- 1) Financování samosprávy v Maďarsku. 2010. Kameníčková [cit. 2010- 02-04] . Dostupné na: <http://www.denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=114376>
- 2) Několik poznámek o samosprávě v Lotyšsku. 2010. Kameníčková [cit. 2010- 02-04]. Dostupné na: <http://www.denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=74599>
- 3) Modely výkonu soudobé veřejné správy. 2010. Kameníčková [cit. 2010-02-04]. <http://www.denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=6364525&hledej=kompetence+samospr%E1vy>
- 4) Spolupráce obcí jako faktor rozvoje -- zkušenosti ze zahraničí. 2008. Galvasová [cit. 2010-02-04]. <http://www.denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=6320426&hledej=kompetence+samospr%E1vy>
- 5) Portugalsko funguje i bez samosprávných regionů. 2006. Kypetová [cit. 2010- 02-04]. <http://www.denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=6209769&hledej=kompetence+samospr%E1vy>
- 6) Vývoj, uspořádání a financování veřejné správy v Estonsku. 2001. Kameníčková [cit. 2010-02-04] <http://www.denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=203303&hledej=%FAzemn%ED+samospr%E1va>
<http://portal.gov.sk/Portal/sk/Default.aspx?CatID=104&parent=711> (04-02-2010)
- 7) http://www.mesa10.sk/subory/STUDIEKASZSE/04_Principy_delenia_kompetencii.pdf ISBN: 978-80-89177-17-2 (04-02-2010)
- 8) <http://portal.gov.sk/Portal/sk/Default.aspx?CatID=104&parent=712> (04-02-2010)
- 9) <http://portal.gov.sk/Portal/sk/Default.aspx?CatID=109&cityID=527670> (04-02-2010)
- 10) <http://portal.gov.sk/Portal/sk/Default.aspx?CatID=109&cityID=560073> (04-02-2010)

Zákony:

- 1) Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení
- 2) Zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy
- 3) Zákon č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky
- 4) Zákon č. 608/2007 Z.z. o štátnom rozpočte na rok 2008
- 5) Zákon č. 596/2008 Z.z. o štátnom rozpočte na rok 2009
- 6) Zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch